

Rakousko

Hlavní město: Vídeň - (Wien) 1 616 240 obyvatel

Jazyky: němčina (98%)

Náboženství: katolíci (78%), protestanti (5%)

Měna: 1 euro (EUR) = 100 centů

Dovolená na míru v Rakousku

Rakousko je pohostinná země s dokonalými službami. Může vám nabídnout nezapomenutelnou letní i zimní dovolenou. Letní koupání se v křišťálově průzračné vodě, túry po rozkvetlých horských loukách, celoroční relaxaci v termálních lázních, zimu na několikakilometrových svazích nebo celoroční lyžování na ledovcích.

Vychutnáváte si s oblibou přírodu v sedle kola nebo je vám bližší sjíždět divoké řeky na raftu? Kocháte se rádi zasněženými vrcholky hor? Náš průvodce vám pomůže vybrat si tu správnou dovolenou, přesně podle vašich představ.

Klimatické podmínky

Zatímco na západě Rakouska je klima oceánské, na jihu a východě kontinentální, s vyššími teplotními rozdíly mezi létem a zimou. V horách je klima alpské, s drsnější zimou. Průměrné letní teploty jsou 16 – 19 °C, s maximy místy až 30 °C. Průměrné zimní teploty jsou -1 až -4 °C, na horách s minimy až -20 °C. Nejteplejší měsíc je červenec, nejchladnější leden. Ve Vídni jsou průměrné letní teploty okolo 20 °C, zimní okolo nuly. Na celém území teploty výrazně klesají se stoupající nadmořskou výškou, s níž přibývá i oblačnosti a dešťových i sněhových srážek. Srážek rovněž přibývá od východu na západ: zatímco u Vídně naprší ročně asi 1200 mm, u Salzburgu 2400 mm a v Alpách včetně sněhových srážek až 3000 mm. Na horách jsou běžné ranní inverze a náhlé změny počasí během dne.

Kriminalita

Jako všude v Evropě se doporučuje dávat pozor na kapsáře, vyskytující se zejména ve velkých městech (též kvůli vysokému počtu imigrantů) a na místech s vyšší koncentrací osob (letišť, nádraží, veřejná doprava, obchodní domy, tržiště). Nenoste u sebe větší obnosy peněz a už vůbec ne šperky nebo jiné cennosti. Nikdy nenechávejte své věci a příruční zavazadla bez dozoru, zejména pokud v nich máte doklady a peníze. Volně je neponechávejte ani na hotelovém pokoji – pas, letenky, platební karty a vyšší částky v hotovosti patří do hotelového trezoru a při přesunech do uzamčeného kufru v zavazadlovém prostoru autokaru.

Buďte obezřetní při vybírání peněz z bankomatu. Pokud dojde ke ztrátě, odcizení nebo znehodnocení pasu či občanského průkazu, je třeba získat náhradní cestovní doklad na

zastupitelském úřadu. Pro tento případ se doporučuje mít s sebou kvalitní fotokopii cestovního pasu nebo občanského průkazu pro urychlení vydání náhradních dokladů. Tuto kopii mějte uloženu odděleně od originálu. Pořídte si rovněž kopie dokladů o pojištění, kopie či aspoň čísla kreditních karet a telefonní číslo banky pro jejich případné zablokování; to vše vám může pomoci, kdybyste o pas či karty přišli. Pro případ ztráty mobilního telefonu mějte poznamenaná důležitá osobní telefonní čísla. Pokud dojde ke krádeži, nahlaste ji policii; o odcizení dokladů je třeba sepsat protokol.

Rakousko - Formality

Cestovní doklady:

Ode dne 21. 12.2 007 je ČR součástí Schengenského prostoru. Tímto dnem byly zrušeny kontroly na vnitřních hranicích. Občan ČR může vstupovat a pobývat na základě platného cestovního pasu či strojově čitelného OP. Ministerstvo vnitra doporučuje, aby občan ČR mladší 15 let, který cestuje společně s rodičem, byl vybaven svým vlastním cestovním dokladem, i když je zapsán v občanském průkaze rodiče. Řidiči musí být vybaveni tzv. zelenou kartou.

Ubytování v Rakousku

Rakousko obecně má velkou ubytovací kapacitu. Vhodné místo pro přespání najde opravdu každý.

Hotely a penziony

Na 20 000 hotelů a penzionů po celé zemi Vám poskytne určitě skvělý servis. Od čistých pokojů, přes bohaté snídaně započítané do ceny pokoje. Ve velkých městech počítejte samozřejmě s vyššími cenami pokojů než ve venkovských oblastech. Některé penziony, zvláště v horských střediscích nabízejí ubytování v apartmánech beze stravy a takovéto pokoje jsou pak vybaveny kuchyňkou pro přípravu vlastního jídla.

Po celé zemi je spousta soukromých pronajímatelů (Zimmer frei). V ubytování soukromého typu se většinou setkáte s domáckou atmosférou a vřelou pohostinností.

Kempy

Levnější variantou pobytu je ubytování v kempu. V Rakousku je hustá síť kempů od prostších až po luxusní se širokým zázemím a všechny se skvěle fungujícími službami. Mimo kempy lze přespávat se souhlasem majitele pozemku, v některých oblastech je soukromý kemping zcela zakázán.

Mládežnické ubytovny

Pro ty, kteří vlastní členský průkaz **národního mládežnického svazu**, jsou k dispozici mládežnické ubytovny na mnoha místech v Rakousku. Ubytování je prostší a levnější. Doporučuje se však rezervovat jej delší dobu předem.

Dovolená na statku

Tento typ dovolené se stává stále oblíbenějším typem ubytování, převážně pro rodiny s dětmi a pro ty, kdo upřednostňují spojení s přírodou, venkovem a poklidné večery na odlehlejších místech. Na statku totiž panuje velmi domácká atmosféra a často je majitelem nabízen zajímavý program.

Měna

Oficiální měnou je v Rakousku je euro, které je výhodnější dovézt již z ČR, protože výše není omezena a rakouské banky a směnárny si za směnu českých korun účtují vysoké poplatky.

Platební karty

Mezinárodní platební karty (American Express, Diners Club, MasterCard a Visa) jsou akceptovány bez problémů ve většině hotelů, restaurací, obchodů, na čerpacích stanicích i v muzeích a i půjčovnách aut. Z platebních karet můžete také vybírat v případě potřeby hotovost v bankomatech, které jsou prakticky všude.

Banky a směnárny

Většina bank má otevřeno v pondělí až středu a v pátek mezi 8.00 – 12.30 a 13.30 – 15.00 h, ve čtvrtek mezi 8.00 – 12.30 a 13.30 – 17.30 h., v sobotu a neděli je zavřeno. V bance je většinou třeba předložit pas.

Směnárny mají běžně otevřeno do 17 h.

V bankovních směnárnách Vám vymění peníze za oficiální kurz. Ve směnárnách na nádražích a letištích je k tomuto kurzu ještě účtován manipulační poplatek.

Ceny

Ceny jsou pouze orientační a mohou se lišit místně, sezónně i v konkrétních podnicích.

V obchodě

balená voda 1,5 l = od € 0,45

nealko 1,5 l = od € 1,60

pivo (0,5 l/0,3 l) = do € 2,00/1,20

limo = od € 2,00

mléko 1 l = od € 1,00

džus 1 l = € 1,10

chléb 1 bochník = od € 1,50

pečivo (houska) = € 0,35

máslo 250 g = od € 1,60

sýr 100 g = od € 1,60

salám 100 g = od € 1,00

kuře 1 kg = € 4,60

maso kuřecí 1 kg = od € 6,00

maso vepřové 1 kg = od € 6,00

jogurt 1 ks = od € 0,30 – 0,50
banány/broskve 1 kg = € 1,80/2,80
jahody 1 kg = od € 4,00

Rakouská kuchyně

Jídla rakouské kuchyně jsou velmi podobná těm našim. Do jejich přípravy se přimíchaly zvyky kuchyně maďarské, německé, italské a české. Přesto však mají Rakušané spoustu národních i místních specialit. Kdo by neznal Sachrův dort, vídeňský řízek, tyrolské špekové knedlíky nebo třeba vídeňskou kávu.

Káva

Podává se na několik způsobů – mocca (černá, překapávaná), brauner (mocca s mlékem), melange (káva s našlehaným mlékem), nebo známá vídeňská káva s našlehanou smetanou neboli einspaener. Pochutnat si můžete na mnoho variantách kávy s alkoholem – fiaker (mocca s rumem), gespritz (mocca s koňakem) nebo masagran (studená káva s maraskinem). Posezení v kavárně je v Rakousku velmi oblíbené a útulné kavárničky naleznete na každém kroku.

Dezerty

Jako dezert se ke kávě samozřejmě nejčastěji podává nejznámější **Sachrův dort**. Recept na tento dort vymyslel teprve šestnáctiletý kuchař **Franz Sacher**, který pracoval ve službách kancléře Metternicha. Protože kancléř pořádal často noblesní večírky, chtěl Franz nějak zaujmout. Vymyslel tedy dort plněný meruňkovou marmeládou a přelitý vrstvou čokolády. Vznikl tak jeden z nejznámějších moučníků na světě. Syn Franze potom založil ve Vídni honosný hotel Sacher, který má dodnes jako jediný právo na originální značení Sacher Torte.

Dalším výtečným moučníkem, se kterým se v rakouských kavárnách setkáte je **dort Eserházy**. Několik vrstev oříškového těsta je spojeno vynikajícím krémem a politý je cukrovou polevou s čokoládovým zdobením.

Mezi dalšími sladkými dobrotami je v Rakousku velmi oblíbený **štrúdl**. Najdete ho v nabídce na horských chatách, ale i v luxusních restauracích a připravuje se s větším množstvím hroznů než je obvyklé u nás. Oblíbené jsou rovněž **palačinky** nebo tzv. **Opilý kapucín** – vlhký moučník s alkoholem. Rovněž klasická **žemlovka** má v rakouské kuchyni své místo.

Častým a typickým dárkem z cesty po Rakousku jsou **Mozartovy koule**, čili Mozartkugel. Tato kulatá dobrota má uprostřed marcipán a kolem něj v několika vrstvách světlý a tmavý nugát a samozřejmě čokoládu.

Maso na mnoho způsobů

O Rakušanech je známé, že jedí vesměs hodně masa, párků a klobás a jejich tradiční jídla jsou ještě tučnější, než ta naše. Přednost dávají hovězímu a telecímu masu, které nejčastěji vaří a dusí. Mnoho jídel se dochucuje špekem. Oblíbená jsou rovněž vydatná jídla z vnitřností a zvěřiny. Často a bohatě se sype rovněž dozlatova osmaženou cibulkou a v oblíbené je rovněž příprava na husím sádle.

Z masných jídel je nejznámější vídeňský řízek, který se připravuje smažením plátku telecího masa, obaleném v trojobalu. Mnohdy se k němu ještě přidává osmažené vaječné *volské oko*.

Velmi často najdeme na jídelníčku **Tafelspitz**. Je to vyhlášený místní pokrm, kdy se vaří hovězí špička v zeleninovém vývaru s bramborem a zeleninou a občas se k ní přidá jablečný křen.

Ryby nejsou pro rakouský jídelníček příliš typické, podávají se většinou ryby sladkovodní, upravené na různé způsoby. Počítejte však s vyšší cenou.

Rakouská horská kuchyně

Na vysokohorských chatách mají pro vyhládlé turisty nebo lyžaře připravena klasická jídla typu guláše či vepřového se zelím a knedlíky. Klasický je pro nás v tomto případě však jen název. V Rakousku se ke guláši většinou podává zeleninová obloha a k vepřovému se zelím jeden velký knedlík ve tvaru koule. Ten se podává i ve sladké formě, většinou pěkně posazený uprostřed talíře s vanilkovým krémem. Na horách přijde vhod místní hustá gulášová polévka Gulaschsuppe, nebo Bergsteigeressen („horolezecké jídlo“). Je to koule mletého, dobře kořeněného masa a kopeček rýže. To vše zalité výbornou omáčkou a obložené zeleninou. U rakouských jídel obecně budete možná překvapeni o dost větší porcí masa v poměru k příloze, než jste zvyklí z našich podmínek.

Speciality

Ve venkovských hospůdkách v Tyrolsku nabízejí většinou **Tiroler Knaedl**, tedy špekové knedlíky s uzeným masem, kysaným zelím a bramborem nebo ještě místně specifitější **Zillertalen Krapfen**, což jsou jakési smažené pirohy, plněné směsí strouhané mrkve, cibule a plísňového sýra. Je to opravdu dobrota, na které si jinde, než v tomto údolí nepochutnáte. Vedle knedlíků jsou zde vyhlášené i **Spaetzle**, těstovinové halušky se sýrem nebo zelím, bohatě posypané osmaženou cibulkou. Jídla jsou většinou podávána v keramických mísách nebo velkých talířích, často přímo na bytelné pánvi.

Obsluha v tradičních krojích a místní hudba dodávají Tyrolsku nezaměnitelnou atmosféru. Obliba tohoto jídla je mezi místními tak veliká, že se zde konají i gastronomické festivaly Knoedelfest a Speckfest.

Vybrané speciality

beinflisch: prorostlé přední hovězí

bergsteigeressen: koule mletého kořeněného masa s rýží a zeleninovou oblohou

bruckfleisch: dušené vnitřnosti

fiaker goulasch: vídeňský guláš s párkem a vejcem natvrdo, zahuštěný rajčatovým protlakem

fritaten: palačinky nakrájené na proužky

g'hackknödel: bramborové knedlíky s masovou náplní

gulaschsuppe: hustá gulášová polévka s velkými kusy masa

kaiserschmarrn: sladký „trhanec“ z těsta, tvarohu, ovocného kompotu, rozinek a švestek

millirahmstrudel: tvarohový závin, podávaný většinou teplý, s vanilkovým krémem

salonbeuschl: plíčky na smetaně

schöberln: slané pečivo s různými přísadami (hrášek, slanina)

spätzle: těstovinové halušky se sýrem a zelím, polité smaženou cibulkou
tafelspitz: kvalitní hovězí vařené v zeleninovém vývaru spolu s morkovými kostmi, podávané s bramborem, zeleninou a jablečným křenem
tiroler dreierlei: tři druhy různě plněných knedlíků
zillertalen krapfen: smažené pirohy, plněné strouhanou mrkví, cibulí a sýrem
zillertaler kaspresknodel: polévka s plackou uvnitř
zillertaler kasspatzl'n: noky se sýrem

Nápoje

Oblíbeným nápojem je v Rakousku pivo. Oproti tomu našemu je ovšem velmi sladké. Oblíbené pivo je Budweisser, z rakouských piv se pijí Zipfer, Schwechater či Gässer. Zillertalské pivo „radler“ je napůl pivo, napůl citrónová limonáda.

Oblíbená jsou místní vína (Veltlínské zelené, z červených Frankovka, Zweigeltrebe a Modrý Portugal), na podzim je specialitou **Heurigen** (letošní víno, u nás někdy označované jako svatomartinské) a **Sturm**, obdoba burčáku.

Z nealko vede Almdudler (zázvorová limonáda).

V Rakousku jsou rovněž oblíbené všemožné bylinkové likéry, které vznikají příměsí místních horských bylin. Zvláštností mezi těmito alkoholickými nápoji je v horských oblastech Salzburska šnaps – pikantní ovocná kořalka vyráběná z jeřabin, ostružin, malin, borůvek a dalšího lesního ovoce.

Restaurace, ceny, doporučení

Prakticky po celém Rakousku můžete ochutnat jak místní speciality, tak jídla mezinárodní či evropské kuchyně. Restaurací je obrovská škála, od malých rodinných podniků, přes mezinárodní řetězce po specializované národní kuchyně (čínská, indická, thajská, mexická) a najít se můžete v luxusním podniku s obsluhou, ve stylovém prostředí, v rychlém občerstvení i v bufetu na ulici.

Všech přibližně 75 tisíc hospod, restaurací a kaváren se týká zákon o kouření. Každé menší zařízení musí být zřetelně označeno jako kuřácké nebo nekuřácké, ve větším musí být oba prostory od sebe zřetelně odděleny a pokud to není možné, musí být podnik veden pouze jako nekuřácký. Pokuta za kouření v nekuřácké restauraci je až 1000 EUR pro hosta, 10 000 EUR pro provozovatele.

Specialitou Rakouska a zejména Vídně jsou kavárny, v nichž se můžete cítit jako doma a nad šálkem kávy a zdarma nabídnutými novinami a časopisy strávit třeba půldne: do kavárny se chodí běžně na snídani i na obchodní schůzky. Často se nabízí široký sortiment pečiva, zákusků a dortů.

Nejvýše položenou restaurací v Rakousku je Jochdohle (3150 m n.m.) ve Stubaiských Alpách v Tyrolsku, pyšníci se jak rozhledem, tak moderní architekturou.

V Rakousku je výhodné většinou polední menu, které se dá v levnějších restauracích pořídit za 6 – 8 EUR. Dražší je v Rakousku pití. Za pivo zaplatíte kolem 3 EUR a za tvrdý alkohol ještě více.

V restauraci

káva, čaj = od € 2,30

voda/nealko = € 2,70 / 3,50

pivo = od € 3,20

polední denní menu v běžné restauraci = od € 8,00

jídlo v čínské restauraci = € 5,80

večeře v běžné restauraci (bez nápojů) = € 12,00

Další ceny

městská doprava (1 pásmo) = od € 1,70

Spropitné

Je v Rakousku obvyklé a jeho výše je srovnatelná se spropitným v České republice. Očekáváno je zejména ve službách (hotely, průvodci) a restauracích, přestože v restauracích vyšších kategorií je obsluha již zahrnuta do ceny účtu. Jste-li spokojeni, je zvykem v restauracích a barech zaokrouhlit účet nahoru o 5%. Platí se obsluhujícímu rovnou, nenechávejte peníze na stole. Taxikáři očekávají 10% spropitné. Ceny jsou pevné, takže o zboží či službě se běžně nesmlouvá.

Likvidační poplatek

Při placení účtu v prostředí horských chat nebuďte překvapeni přírůžkou většinou zanedbatelné hodnoty, kterou vydáváte na likvidaci odpadků z okolí chat nebo na podporu horské služby, jež se o vás v případě nouze postará.

Jste-li například v lyžařském středisku, kde si na jednom svahu můžete vybrat hned z několika hostinců a neznáte cenovou úroveň jednotlivých chat, orientujte se podle ceny Gulaschsuppe. Ta se pohybuje v rozmezí od 3 do 6 euro, ale stejně dobrá je většinou v každé místní chalupě.

Jódlování

A ještě jedna specialita rakouských restaurací. V amplionech místních chalup nepřetržitě hraje alpská muzika hojně prokládaná jódlováním, Buďte prosím v těchto případech slušní a tolerantní a nevrhejte po kolíbajících se „jódlařích“ posměšné pohledy. Jiný kraj, jiný mrav.

Svátky

Rakušané slaví rádi. Kromě dále uvedených státních svátků se všeobecně slaví 14. únor (sv. Valentýn), Popeleční středa (pohyblivý), 19. březen (sv. Josef), Květná neděle (pohyblivý), 4. květen (sv. Florián), Den matek (pohyblivý), Nanebevzetí Páně (pohyblivý), Svatodušní svátky (pohyblivý), Tělo Páně (pohyblivý), 14. červen (Den otců), 10. říjen (Kärntner Volksabstimmung), 2. listopad (Památka zesnulých), 11. listopad (sv. Martin), 15. listopad (sv. Leopold), čtyři adventní neděle a 31. prosinec (Silvestr).

Kromě celostátních svátků si každá spolková země připomíná svátky svých patronů, Korutany (sv. Rupert Salcburský), Dolní Rakousko (sv. Jan Kapistránský), Horní Rakousko (sv. Florián), Salcbursko (sv. Mikuláš), Tyrolsko (sv. Severin z Norika a sv. Jan Nepomucký), Vorarlbersko (sv. Gerold).

Celostátní svátky:

1. leden: Nový rok

6. leden: Tři králové

Velikonoce (pohyblivý svátek včetně velikonočního pondělí)

1. květen: Svátek práce

Nanebevstoupení Páně (pohyblivý)

Svatodušní svátky (pohyblivý, pondělí)

Boží tělo (pohyblivý)

15. srpen: Nanebevzetí Panny Marie

26. říjen: Státní svátek Rakouské republiky

1. listopad: Svátek všech svatých

8. prosinec: Zvěstování Panny Marie

25. prosinec: První svátek vánoční

26. prosinec: Druhý svátek vánoční

Doprava do Rakouska a v Rakousku

Autem

Pro cestu autem do Rakouska přicházejí v úvahu čtyři základní trasy. Nejvýhodnější cestou je jízda **po dálnici D1** (Praha – Brno). Z čehož turisté z Čech pravděpodobně sjedou z dálnice u Jihlavy a vydají se směrem na Vídeň přes Znojmo a cestující z Moravy pojedou přes Brno na přechod v Mikulově. První varianta je pro české turisty sice o 30 km kratší (Praha – Vídeň, 311 km), ale časově náročnější vzhledem k horším silnicím.

Do Horního Rakouska nebo více na západ do Salzburska po mezinárodní silnici E55 (Praha – České Budějovice – Lince – Salzburg).

Do Tyrolska a Vorarlberska můžete pokračovat ze Salzburgu nebo se vydat trasou přes Německo: z Prahy po dálnici D5 na Plzeň a Rozvadov a dále pak Regensburg, Mnichov a Innsbruck.

Využijete-li v Rakousku místní dálnice, připravte si 7,60 eura na desetidenní dálniční známku.

Vlakem

Prahu spojuje s Vídní denně několik přímých spojů (doba jízdy 4.30 h), většinou vedou také přes Brno (Brno – Vídeň 1.45 h) a jeden přímý spoj denně z Českých Budějovic (3 h).

Do Lince můžete využít rychlík z Prahy (4.30 h), který jezdí každý den, a to přes České Budějovice. Tento spoj navíc pokračuje do Welsu, Salzburgu, Innsbrucku, Bludenzu a Feldkirchu (končí v Curychu).

Při cestách vlakem lze využít některých slev, které nabízejí České dráhy v rámci mezinárodních programů. Jednotlivci nebo malé skupiny (maximálně 5 dospělých) si mohou např. zakoupit **jízdenky City Star**. Speciálně pro ty, kteří se chtějí vydat na kratší výlety či

víkend do rakouských měst poblíž hranic, je určena jízdenka **EURegio**. Příhraniční cestování umožňuje jízdenka **SONE+**, a to do a ze stanic Hohenau, Summerau, Gmuend NOE a Retz.

Pro **několikadenní cestování** po Rakousku se vyplatí pořídit mezinárodní jízdenku **Euro Domino**. Ta mimo jiné umožní: neomezený počet jízd během 3 až 8 dnů (které si sami zvolíte v průběhu 1 měsíce) či používat vlaky kategorií EC, IC, ICE většinou bez příplatků.

Zvláště mladí cestující ocení mezinárodní jízdenku **Inter Rail**.

Autobusem

Do Rakouska jezdí několik autobusových společností. Nejčastěji se odjíždí z Prahy nebo Brna a cílovým městem bývají Vídeň, Linec nebo Salzburg. Například firma Eurolines provozuje linky Praha – Vídeň (zpáteční jízdenka od 630 Kč) a Ostrava – Olomouc – Brno – Vídeň. Z Prahy přes Brno jezdí do Vídně také Student Agency (zpáteční 600 Kč).

Sledujte aktuální nabídku jízd na stránkách dopravců Student Agency, Eurolines nebo Tourbus

Hraniční přechody do Rakouska

Mezinárodní hraniční přechody, které jsou otevřeny bez omezení, celoročně, denně 0 – 24h: Studánky / Weigetschlag, Nová Bystřice / Grametten, Dolní Dvořiště / Wulowitz, Hatě / Kleinhaugsdorf, České Velenice / Gmünd, Mikulov / Drasenhofen, Halámky / Neunagelberg.

Pěší turistika přes hranice

Pokud chcete přejít hranici třeba v rámci několikadenního treku či cyklovýletu, můžete během sezony k našim rakouským sousedům skrze hraniční přechody s následujícím omezením:

Plešné jezero/ Holzschlag	pouze pro pěší – 15.4. až 31.10. – 8.00 až 20.00h
Ježová/ Iglbach	pěší, cyklisté – 1.4. až 31.10. – 8.00 až 20.00h
Koranda/ St. Oswald	pěší, cyklisté – 1.4. až 31.10. – 8.00 až 20.00h
Zadní Zvonková / Schöneben	pěší, cyklisté, motorky, auta i autobusy – 15.4. až 2.11. – 8.00 – 20.00h
Přední Výtoň/ Guglwald	pěší, cyklisté, motorky, auta, linkové autobusy – 15.3. až 31.10. – 6.00 až 22.00h
Nové Hrady/ Pyhrbruck	pěší, cyklisté, motorky, auta i autobusy – denně 6.00 až 22.00h

České Velenice/ Gmünd– jen pěší a cyklisté – denně 7.00 až 19h

Bleylebenstrasse

Chlum u Třeboně/ Litschau- pro pěší a cyklisty – 1.5. až 30.6. a 1.9. až 15.10. – 8.00 až 18.00h ; 1.7. až 31.8. – 6.00 až 20.00h

Slavonice/ Fratres pěší, cyklisté, motorky, auta, autobusy – denně 6.00 až 22.00h

Vratěnin /Drosendorf pěší, cyklisté, motorky, auta, autobusy – denně 6.00 až 22.00h

Čížov/ Hardegg jen pěší a cyklisté – 15.4. až 2.11. – 8.00 až 20.00h + velikonoční svátky před 15.4.

Hnanice /Mitterretzbach pěší, cyklisté, motorky a auta – denně 6.00 až 22.00h

Hevlín /Laa a.d. Thaya pěší, cyklisté, motorky, auta, autobusy – bez omezení

Valtice / Schrattenberg pěší, cyklisté, motorky, auta – 6.00 až 22.00h

Poštorná (Břeclav) /Reintal pěší, cyklisté, motorky – denně 6.00 – 22.00h

Překročení hranic vlakem

Pokud jedete vlakem, přejedete jedním ze čtyř železničních přechodů:

České Velenice / Gmünd, Šatov / Retz, Horní Dvořiště / Summerau, Břeclav / Hohenau

Cestování po Rakousku

Autem

V Rakousku se jezdí vpravo. Pravidla silničního provozu a dopravní značky v zásadě odpovídají pravidlům v České republice, za jejich porušení jsou však mnohem vyšší tresty.

Pokud pojedete do Rakouska vlastním automobilem, potřebujete národní nebo mezinárodní řidičský průkaz a zelenou kartu. Samozřejmostí by mělo být havarijní pojištění a pojištění proti krádeži. Všechna vozidla musí být označena označením státu registrace a vybavena výstražným trojúhelníkem a lékárníčkou, motocyklisté helmou. Stejně tak jako u nás i v Rakousku musíte v případě poruchy nebo nehody mít při každém vstupu na vozovku **výstražnou vestu**. Vesta tedy musí být součástí vybavení vozu. Automobily musí být od 1. listopadu do 15. dubna povinně vybaveny zimními pneumatikami.

Rakouské automobilové kluby zřídily na území Rakouska přes 100 půjčoven sněhových řetězů. Horské silnice jsou takřka bez výjimky na okrajích zabezpečeny. Za horské silnice a využívání horských tunelů se platí mnohdy vysoké poplatky.

Rozsvícení světel: Od 1. ledna 2008 platí v Rakousku novela zákona o silničním provozu, takže řidiči nemusí ve dne celoročně svítit.

Připoutání: Během jízdy v autě je povinné používání bezpečnostních pásů.

Alkohol v krvi: Hranice alkoholu v krvi je 0,5 promile. Dobře si pití alkoholu před jízdou rozmyslete, jelikož překročíte-li tuto hranici, můžete být pokutováni v rozmezí 581 až 3 633 eur a navíc Vám mohou odebrat řidičský průkaz.

Omezení rychlosti: Není-li dopravními značkami stanoveno jinak, platí pro osobní automobily rychlost na silnicích 100 km/hod, na dálnicích 130 km/hod, v obci 50 km/hod. **POZOR:** Tato informace zůstává našim řidičům jaksi skrytá, jelikož velmi často dodržují na rakouských silnicích rychlost, na jakou jsou zvyklí z naší země a značně tak brzdí místní provoz.

Vezete-li s sebou přívěs třeba s motorovým člunem, či jiným nákladem do 750 kg, máte povolenu rychlost na silnicích 80 km/hod a na dálnicích 100 km/hod.

Jízda po dálnici je možná pouze s dálniční známkou s příslušnou dobou platnosti (desetidenní 7,70 € (2009), dvouměsíční a roční, tato známka je povinná i pro jízdu po rychlostních komunikacích. Národní i mezinárodní autopůjčovny najdete zejména na letištích a v centrech měst. Vyplatí se porovnat několik nabídek, např. firmy Hertz či Avis mívají výhodnější sazby při objednávce předem přes internet. Pouze některé půjčovny nabízejí možnost vrácení vozu i jinde než bylo půjčeno. K zapůjčení vozu je třeba platný občanský průkaz nebo pas.

Problémem ve městech bývá parkování. Parkovací lístek pro stání ve vyznačených parkovacích zónách lze koupit v automatu nebo nejbližší trafice. Nesprávné parkování je oceněno pokutou, „botičkou“ či odtahem vozu.

V případě dopravní nehody se zraněním a zřejmou vyšší materiální škodou je nutné přivolat policii. Pokud je škoda malá, nikdo nebyl zraněn a účastníci nehody se mezi sebou dohodnou, je nutné, aby si vyměnili osobní údaje, údaje k pojistce a vozidlu, a případ poté řeší pojišťovny (pokud v tomto případě přivoláte policii, hradíte poplatek za výjezd, asi 40 €). Doporučujeme v každém případě sepsat mezi účastníky dopravní nehody zprávu o nehodě (Unfallbericht), příslušné formuláře jsou k dispozici i u českých pojišťoven. Při nehodě nebo poruše vozidla lze volat rakouský automotoklub (ÖAMTC) nebo sdružení ARBÖ.

Autobusem

Žluté nebo oranžovočervené autobusy provozuje pošta nebo rakouské dráhy. Autobusy jezdí i v hůře přístupných oblastech. Jsou čisté, dobře fungují a jezdí načas. Jízdenky se kupují u řidiče. Ceny jsou srovnatelné s cenami vlaků.

Městskou dopravou

Autobusy, tramvaje a metro fungují dobře a spolehlivě. Většina měst má integrovaný systém a nabízí za výhodnou cenu denní nebo 24 hodinové jízdenky.

Vlakem

Vlaky jezdí často a spolehlivě. Síť (5800 km) pokrývá celou zemi. Mnoho stanic má informační kanceláře, kde se domluvíte anglicky. Můžete zde zakoupit jízdenky a zjistit přesný jízdní řád.

Děti do 6 let jsou přepravovány zdarma. Děti do 15 let jezdí za polovinu ceny. Je možné zakoupit si různé slevové průkazy.

Vlaky EuroCity mívají vždy jídelní vozy nebo servis s občerstvením. Noční vlaky jsou vybaveny lůžkovými vozy.

Taxi

Ve větších městech jsou taxíky vybaveny taxametrem, na ostatních místech existují předem stanovené tarify pro určité trasy. Jízdy po Rakousku se účtují na základě dohody. Ve Vídni počítejte s poplatky za zavazadla do 20 kg. Z letiště je nejlepší objednat si letištního taxíka, jelikož vás odveze za **přesně stanovenou cenu**.

Lodí

Transport po Dunaji je pomalý, drahý a jsou to spíš vyhlídkové jízdy než funkční doprava. Nicméně cesta lodí stojí za to, pokud si chcete vychutnat okolní scenérie. Trajektovou službu mají mnohá větší rakouská jezera.

Letadlem

Denně odlétá několik letů z Vídně do Grazu, Klagenfurtu, Innsbrucku, Salzburku a Lince.

V horách

V Rakousku je v provozu více než 3300 lanovek a vleků. Ty vás za poplatek vyvezou rychle a pohodlně do nejvyšších míst, hlavně v horách.

Praktické informace do Rakouska

Otevírací doba

Otevírací dobu rakouských obchodů striktně upravuje zákon. Otevřeno může být v pondělí až pátek od 6.00 do 19.30, v sobotu do 17 h a v neděli a ve státní svátky je zavřeno. Skutečná provozní doba obchodů se v rámci těchto mezí liší.

Nejobvyklejší bývá od 9 h do 18 h (obchody s potravinami od 8 h) a v sobotu od 8 h do 12 h. Obchody zpravidla přes poledne zavírají až na dvě hodiny, s výjimkou velkých měst a turistických oblastí. Tam se může ve všední dny pracovat až do 21 h, v sobotu do 18 h. Obchody na nádražích a letištích mohou mít otevřeno až do 23 h.

Pošta

Poštovní úřady mají otevřeno různě. Běžná otevírací doba je 8.00 – 12.00 a 14.00 – 18.00h od pondělí do pátku, v sobotu 8.00 – 11.00h. Hlavní pošty ve velkých městech částečně fungují i v noci (některé dokonce 24hod.) a o víkendech a svátcích. Známkový je možné zakoupit na poště, ale i v prodejnách tabáku (Tabak – Trafik). Poštovní schránky jsou natřeny žlutě, popřípadě oranžově.

Pohlednice stojí 0,50 €, známka do EU 0,55 €. Známkový koupíte na poště nebo společně s pohledy. Poštovní schránky jsou žluté, s červeným pruhem. I v horských centrech je rychlé a spolehlivé odeslání pohledů prostřednictvím hotelové recepce.

Internet a telefon

Internetové kavárny najdete ve většině měst, internet bývá k dispozici i v turistických návštěvních centrech a na některých poštách. Ceny se pohybují kolem 5eur/hod. Telefonní automaty jsou v zásadě vhodné pro volání po tuzemsku i do zahraničí. Pozor, některé telefonní budky fungují v Rakousku pouze na telefonní karty.

Telefonování přímo z hotelu je většinou mnohonásobně dražší, než použití venkovního telefonu, který většinou naleznete venku na poštách.

Důležitá telefonní čísla:

Evropské tísňové volání: 112

Hasiči: 122

Policie: 133

Záchranná služba: 144

Horská služba: 140

Poruchová služba ÖAMTC: 120

Poruchová služba ARBÖ: 123

Časový posun

Čas je celoročně stejný jako v České republice: Rakousko shodně s ČR zavádí letní čas od poslední neděle v březnu do poslední neděle v říjnu.

Elektřina (proud, používání redukcí)

Napětí v elektrické síti je 220V/50Hz, zásuvky jsou shodné s českými, adaptér není třeba.

Fotografování a filmování

Fotografování a natáčení není omezeno, s výjimkou vojenských objektů a strategických staveb. V interiérech samozřejmě respektujte mezinárodně srozumitelné piktogramy, a pokud není fotografování dovoleno, zákaz respektujte.

Telefonování + roaming

Čeští operátoři Telefonica O2, T-Mobile i Vodafone mají v Rakousku partnera, aktuální ceny sdělí váš poskytovatel služeb.

Lékařská péče

Lékařské ordinace a lékárny najdete ve všech městech a obcích. Horské oblasti mají každá svoji vlastní horskou záchrannou službu. Pohotovostní služby lékařů ve městech vám poskytne místní policejní stanice. Lékárny mají střídavě službu v noci a v neděli. Na zavřených lékárnách je uvedena nejbližší otevřená lékárna.

Než se vydáte na cestu do Rakouska, sjednejte si raději Cestovní úrazové pojištění. Nejlepším způsobem je kontaktovat svoji zdravotní pojišťovnu, která Vám pojištění do zahraničí zprostředkuje. Vyhněte se tak komplikacím s peněžním vypořádáním po úrazu, nemluvte o vysokých částkách za ošetření. Noste u sebe stále průkazku s telefonním číslem asistenční služby, kde v případě potřeby, vyřídí veškeré formality, na které během ošetřování případného úrazu nemáte ani pomyslení.

V případě úrazu má občan České republiky v Rakousku nárok na bezplatné nutné a neodkladné ošetření (v hotovosti se za ošetření platí pouze v soukromých zdravotních zařízeních a klinikách). Přednostně je třeba obrátit se na smluvního lékaře nebo nemocnici vaší pojišťovny a předložit platný doklad totožnosti a „Evropský průkaz zdravotního pojištění“. V místě ošetření musí pacient vyplnit „Prohlášení pacienta pojištěného v členském státu EU“. Veškeré podklady o ošetření postupuje smluvní lékař místně příslušné okresní zdravotní pojišťovně (Gebietskrankenkasse), která následně uplatňuje nároky na finanční vyrovnání u příslušných zdravotních pojišťoven v ČR. V Rakousku je povinná spoluúčást při úhradě, konkrétně se to týká platby léků a nákladů na hospitalizaci. V případě nejasností při ošetření je možné se obrátit na Vídeňskou územní zdravotní pojišťovnu, která je sběrnou pojišťovnou pro občany z ČR. Adresa: Wiener Gebietskrankenkasse (WGKK) – Vídeňská územní zdravotní pojišťovna, Wienerbergstrasse 15-19, A - 1100 Wien, tel.: (+43 1) 60122-1) 60122-0 fax: (+43 1) 60246-13, e-mail: office@wgkk.sozvers.at

V každém případě, když budete v Rakousku ošetřeni, doporučujeme nechat si vystavit lékařskou zprávu s diagnózou a uschovat veškeré originály účtů, receptů a dalších případných dokladů (např. rtg snímků) pro pozdější jednání s pojišťovnami.

Voda z vodovodu je všude pitná.

Opalování

Na hory a zejména pro lyžování se vybavte kvalitním opalovacím krémem s vysokým ochranným UV faktorem, podle citlivosti vaší pokožky. Důležitý je i lůj na rty a sluneční brýle s UV filtrem.

Pláže a koupání

Většina nabízených lyžařských středisek je vybavena bazénem. Pokud ano, ověřte si, zda je vstup v ceně lyžařské permanentky.

Vodní parky

K nejoblíbenějším patří Aquapulco v Bad Schallerbach (mj. bazén s vlnobitím, pláží a masážními lavicemi, skluzavky ke kanálu s divokou vodou, Crazy River (109 m dlouhá skluzavka pro nafukovací čluny), strmá skluzavka Kamikadze, krytá skluzavka Blue Hole do venkovního bazénu a další) a Sole Felsen Bad v dolnorakouském Gmündu hned u českých hranic (7 bazénů, solné bazény s vodními masážními lůžky, 65 m dlouhá vodní skluzavka, několik druhů sauny a parní lázeň).

Koupání v teplé vodě nabízejí např. Geinberg Therme v Horním Rakousku (kryté i venkovní bazény, vířivky, vodní masáže, Karibská laguna se slanou vodou, pláž) či Laa an der Thaya nedaleko Brna (krytý i venkovní bazén, termální bazén, 90 m dlouhý tobogán, dětská sekce Pohádkový svět). V údolí Ötztal jsou lázně Aqua Dom Längenfeld s téměř desítkou bazénů s vodou o teplotě 34–36 °C, čerpanou z hloubky téměř 2 km, s vysokým obsahem síranů, chloridů a sodíku. Atrakcí jsou „gejzír“, vířivky, dětský areál a několik typů saun.

Přírodní krásy a výlety

Rakousko je rozmanitou zemí plnou hor, řek, jezer a divoké přírody vůbec a tak není divu, že se zde nachází množství přírodních úkazů, které leckterému pozorovateli berou dech.

Liechtensteinklamm

Jedna z nejkrásnějších, nejdivočejších a nejhlubších soutěsek v Alpách se nachází v Salzbursku. Cesta soutěskou vede přímo nad vodou po mnoha mostech a můstcích uchycených přímo ve skále, přes žebříky a tunely. Úzká soutěska mezi vysokými skalami dává jen minimální průnik světlu, takže obloha se místy jeví jen jako úzký modrý proužek. Podívaná na divokou s hlukem se valící vodu pod sebou na 800 m dlouhé stezce je skutečným zážitkem pro každého návštěvníka. Na konci stezky se ocitneme před 50 m vysokým vodopádem. Vstupné 3,5 EUR

Krimmelské vodopády

Tyto 380 m vysoké vodopády (**nejvyšší vodopády ve střední Evropě** a čtvrté nejvyšší na celém světě) se nachází v Salzbursku. Během celé cesty vzhůru podél vodopádů neuslyšíte vlastního slova, jelikož burácení vody je ohromující.

Lesní cestou přes několik vyhlídkových míst se pokocháme pohledem na řítící se vodu, jež spadá přes 3 stupně do Salzašského údolí. Celá stezka má převýšení 1000 m a končí u **hostince Krimmler Tauernhaus**, kde naopak vodopády začínají. Vstup k vodopádům stojí 1,5 EURO.

Na prohlídku vodopádů počítejte při ostré chůzi se dvěma hodinami času, pokud budete fotit nebo se zastavíte v některé z hospůdek, počítejte s delším časem. Doporučujeme obléci si nepromokavé oblečení nejlépe s kapucí a rovněž nepromokavé boty, jelikož voda se na vás pohne i ze všech stran. Stejně jako automobily mají k vodopádům zakázán vjezd i cyklisté.

Solná komora

Celá oblast solné komory se stala vyhledávaným lázeňským a turistickým cílem a právem je označována jako jedno z nejkrásnějších míst v Evropě (Solná komora byla zařazena na seznam UNESCO). Oblast zasahuje do území Salzburska, Horního Rakouska a Štýrska. Atmosféru umocňují četná jezera, kouzelné vesničky a hlavně solné doly a ledové jeskyně. Celý jeskynní systém se nachází pod **pohořím Tennengebirge**. Přirozený systém cirkulace vzduchu, jež se zde po miliony let vytvářel, nedovoluje teplotě v podzemí přesáhnout 0 °C. Díky tomu voda, která se dostane dovnitř systému zmrzne a vytváří nádherné ledové útvary.

S návštěvou Solné komory je nejlépe začít v historickém městečku Gmunden, které je tradičně uváděno jako vstupní brána do celé oblasti. Dalším zajímavým městem v této oblasti je Bad Ischl, malebné bývalé **letní sídlo císaře Františka Josefa I.** Centrem solné oblasti je další z překrásných městeček, a to Hallstatt, jež byl až do 20. století přístupný pouze po vodě a v němž můžeme navštívit staré solné doly. Sůl se zde těžila již od dob osídlení Kelty. Dodnes zde těžba soli funguje.

Ze spousty solných jezer, které obklopují vysoké hory v čele s Dachsteinem, jmenujme alespoň některá z nich. Wolfgangsee – údajně nejkrásnější jezero v Rakousku, Mondsee, Attersee a Traunsee.

Obrovskou ledovou jeskyní v této oblasti a zároveň jednou z největších na celém světě, je **Svět ledových obrů** (Eisriesenwelt) v pohoří Tennengebirge nad městečkem **Werfen**. Labirynty chodeb a domů se zde dělí do několika částí jako **Ledový palác**, **Krápníkový dóm**, **Dóm krále Artuše** a jiné. Jen přední část, v délce asi 1km, je pokryta 30 000 metry krychlovými ledu, mnohdy o síle až 20 metrů. Při prohlídce není využíváno elektřiny, návštěvníci si na ledové útvary svítí sami, karbidovými lampami.

Další zajímavou jeskyní je jedna z nejdelších a nejhlubších jeskyní Rakouska **Mammuthöhle**, jež čítá kolem 50 km jeskynních prostor v několika patrech nad sebou, z čehož pro veřejnost je přístupný 1 km, převážně rozlehlých chodeb bez krápníkové výzdoby, zato s mimořádnými erozními jevy.

Přírodní park Thayatal (Podyjí)

O tuto oblast se s Rakouskem dělíme. Rozkládá se v Dolním Rakousku po obou březích hraniční řeky Dyje. Jedinou obcí, která leží na rakouské straně parku, a zároveň je s 80 ti obyvateli nejmenším městem Rakouska, je **Hardegg** se stejnojmenným romantickým hradem. Ostatní část rezervace tvoří svahy kolem řeky Dyje s mimořádnými přírodními scenériemi, tvořenými skalními útesy, meandry, loukami s vysokou rozmanitostí rozličných druhů rostlin a živočichů na poměrně malém prostoru.

Krásu krajiny je umocněna navíc několika zříceninami, jež se na tomto území nacházejí. Mezi nejčastěji navštěvované patří již zmíněný Hardegg, zřícenina Nový Hrádek nebo Kaja.

Hohe Wand

Vápencová oblast v Dolním Rakousku nedaleko našich hranic se stala oblíbeným cílem lezců a turistů. Celý asi deset kilometrů široký skalní val je protkán množstvím turistických i takzvaných zajištěných cest, neboli **klettersteigů**, různých obtížností. Milovníci skalního

lezení zde naleznou 900 lezeckých tras a 15 klettersteigů. Na vrcholu Hohe Wand vás čeká úchvatná vyhlídková terasa, tzv. **Skywalk**, ze které uvidíte mimo jiné na masiv **Schneeberg**, nejvyšší bod Dolního Rakouska.

Pěší turistika v Rakousku

Putování po Alpách zahrnuje trasy od oblastí věčného sněhu až po svahy s vinnou révou. Mezi Vorarlbergem na západě a Vídní na východě se řadí jedno horské pohoří za druhým. Masivy Silvretta, Raetikon a skupina Verwall, spojují Vorarlbersko s Tyrolskem. Dále se napojují Oetztalské, Stubaiské a Zillertalské Alpy, které tvoří jádro rakouských Alp a hory zde v čele s Grossvendigerem (3666m) a Grossglocknerem (3797m) dosahují největších výšek v pohoří Vysoké Taury (Hohe Tauern). Jižní Tyrolsko zase ovládají velkolepé masivy Dolomitů. Na západě země leží pak pohoří Ortler (3905 m).

Turistika se stává čím dál oblíbenější a v mnoha alpských regionech je jediným perspektivním zdrojem obživy. Najdete tu tak značené a upravené stezky, trasy pro horská kola, jako i pečlivě udržované tradice a slavnosti.

Počasí

Pokud plánujete výlet do hor, doporučujeme informovat se na předpověď počasí. Ta zpravidla visí na vývěsce místních úřadů ve většině obcí. Nebuďte ale překvapeni, bude-li předpověď na jeden den obsahovat prognózy od slunce přes mlhu až po krupobití. Počasí v horách je zrádné, a i když si nevyberete žádnou trasu vysoko v horách, musíte vždy počítat s prudkou změnou počasí typickou pro horské klima.

Důležité pro je vždy mít při sobě teplé oblečení a pláštěnku.

Obtížnost

Údaje o obtížnosti jsou v oblasti horské turistiky problematické, jelikož při posuzování hraje velkou roli individuální vnímání, někde se podmínky ztěžují v závislosti na počasí, proto obtížnost tras berte pouze jako orientační. Hlavním předpokladem pro úspěšné zdolání trasy je **vlastní zodpovědnost**.

Přibližné rozlišení obtížnosti jednotlivých tras se určuje barvami, kterými jsou stezky označené:

Modrá

Symbolem této barvy jsou značeny dobře udržované cesty bez jakýchkoliv nebezpečí, po kterých se může vydat opravdu každý. Jsou bezpečné, ale nevylučují prudká stoupání. Jsou vhodné i pro alpské začátečníky.

Červená

Červeně značené stezky vedou vysokohorským terénem, mohou být strmé a kamenité a mnohdy jsou těžší místa zajištěna ocelovým lanem. Nevyskytují se na nich ale skutečně

nebezpečná místa. Na tyto cesty by se měli vydat lidé alespoň s minimální zkušeností z alpského terénu, s přiměřenou výbavou, hlavně pevnou, nejlépe nepromokavou obuví. Středně náročné turistické cesty vedou většinou po vychozených cestách, často hodně členitých, přes malé či větší skalky a často také hodně strmých. Tam, kde už by byla strmost svahu pro turisty nebezpečná, jsou stezky někdy zpevněny kulatinou.

Černá

Černě jsou značeny velmi náročné horské trasy, vedoucí často skalnatým terénem. Jsou většinou velmi dlouhé a k jejich zdolání je zapotřebí velmi dobrá fyzická kondice, pevná obuv a správná výzbroj. Na tuto cestu by se neměl rozhodně vydat člověk trpící závratí. Schůdnost trasy hodně ovlivňuje počasí, mlha, sníh nebo jen vlhkost, proto byste se na počasí měli předem informovat. **Tyto trasy nejsou vhodné pro začátečníky!!**

Dostanete-li se do obtíží, které nejste schopni vyřešit sami, platí i v Alpách stejně jako v celé Evropě nouzové volání na číslo 112.

Pomoci si můžete rovněž **Alpským nouzovým signálem** volání o pomoc. Ten se provádí pomocí vysílání signálů, které mohou být buď viditelné (např. baterka, blesk od fotoaparátu apod.), nebo zvukové (např. pískot, křik, rezonující údery). Ve stavu ohrožení vyšlete nejprve 6 signálů za minutu (každých 10 vteřin jeden), pak 1 minuta přestávka, opět 6 signálů... Pak čekejte na odpověď, která by měla přijít v tomto tvaru: 3 signály za minutu (každých 20 sekund), 1 minuta přestávka a opět 3 signály...

Časové údaje

Jelikož tempo jednotlivých turistů je značně rozdílné, je časová hodnota trvání výstupu a sestupu udávaná na doplňkových tabulkách po cestě, pouze orientační. Dobu, za kterou cestu ujdete, hodně ovlivňují faktory jako je počasí, tíha batohu, počet odpočinkových zastávek apod. Při túrách však brzy poznáte, zda a o kolik jste přibližně rychlejší či pomalejší v porovnání s uvedenou dobou.

Horské chaty a salaše

Na přilehlých loukách se pasou všudypřítomné krávy. Výrobky alpských statkářů mají svoji nezaměnitelnou nefalšovanou mléčnou chuť. Chcete-li ochutnat, nakoukněte do některé ze salaší.

Horské chaty nabízejí útočiště všem turistům, kteří raději zůstanou přes noc v horách, než by scházeli dolů do údolí. Nejčastěji využívají přenocování ve skromějších podmínkách na horských chatách vyznavači dálkových tras.

Turistika v zimě

Horská turistika již není jen letní záležitostí. V zimě horská služba udržuje několik zimních turistických tras a stará se tak o to, aby cesta byla i v tomto období bezpečná. Velmi oblíbené jsou v současnosti túry na sněžnicích daleko od sjezdovek. Sněžnice nejsou jen pro zdatné sportovce, chodit s nimi můžete přírodou i v lehkém nenáročném terénu.

Adlerweg

Jedna z nejznámějších evropských turistických cest vede napříč Tyrolskem ze St. Johannu až po St. Anton. Vede po značené turistické či horské cestě ve 23 etapách. Z hlavní trasy se dá odbočit na jednoduché stezky, které obcházejí náročnější místa.

Oblíbená je rovněž městská varianta, kdy nás stezka svede na speciální trasu po tyrolských kulturních památkách.

Jednotlivé varianty, například skialpinistická odbočení, jsou navzájem propojeny s hlavní trasou, takže vždy dojdete do stejného cíle.

Cyklistika v Rakousku

Rakousko je rájem pro cyklisty. Projíždět můžete pohodovými cyklostezkami s minimálním převýšením okolo jezer, kde můžete jízdu zpestřit koupáním se v křišťálově čisté vodě. Na náročnější jezdce čeká spousta upravených tras v horách. Na své si zde přijdou i příznivci horských kol. Málokde nalezne cyklista tolik údolí a skalnatých vrcholů, které lze sjet na horském kole, jako právě v rakouských Alpách. Samozřejmostí je kvalitní značení cest, dobře vybavená odpočívadla a jako bonus nádherná čistá krajina.

Osvědčené cyklistické trasy:

Enžská cyklostezka: Alpy podél řeky Enns

Tato dobrodružná stezka vede od Nízkých Taur k Dunaji po zrušené železnici s 13-ti tunely napříč Národním parkem Vápencové Alpy. Sleduje tok řeky Enns z Flachau (1200 n. m.) a končí po 250 km u soutoku Enns (281 n. m.) s Dunajem ve městě Mauthausen. Vede říší divokých hor a nespoutané vody krajem Radstatských a Schladminských Taur, v oblasti Dachsteinu potkáváme podhorská městečka, projíždí romantickou soutěskou Gesaeuse až do mírného Podunají.

Lungau – 15 údolí

Cyklostezky vedou podél potůčků hvězdicovitě vyběhajících z historického Mauterndorfu.

Jednotlivé stezky, které potěší obzvláště vyznavače ne příliš velkého stoupání, nás zavedou do panenské přírody na jižní straně Alp do údolí v oblasti Lungau. Když si cestu správně naplánujete, můžete se zúčastnit i místních folklórních slavností.

Tauernská cyklostezka: po rovině napříč Alpami

Stezka vede podél řek Saalach a Salzach pod masívy Vysokých Taur a Vápencových Alp téměř po rovině kolem krásných řek, klikatí se mezi pastvinami a salašemi a končí až přímo v historickém centru Salzburgu.

Drávská cyklostezka

Tato stezka vede podél největší korutanské řeky. Jedná se o jednu z nejkrásnějších a nejdelších cyklostezek v Alpách (366 km). Začíná v italských Dolomitech a vede skrze tunely, přes mosty po zrušené staré železnici téměř po rovině až do Korutan. Nabízí nádherná panoramata na nejvyšší vrcholky Alp. Pojedete podél mohutných středověkých hradů, historickými městečky a vesnicemi, ale i většími městy jako jsou Lienz, Spittal nebo Villach.

Hrady a zámky v Rakousku

Na území Rakouska pobývala spousta mocných šlechtických rodů, a tak není divu, že na mnoha kopcích a skalách nalezneme více či méně zachovalé hrady či alespoň zříceniny hradů, které připomínají lesk a slávu dávných dob. **Ambras, Artstetten, Forchtenstein, Hardegg, Heidenreichstein, Hohenwerfen, Hochosterwitz, Kufstein, Landskron, Rosenburk**

U našich jižních sousedů se o památky po dlouhá léta dobře starali, a tak dnes můžeme obdivovat upravené interiéry, nejrůznější expozice či se zúčastnit atraktivních programů a slavností, které se na hradech pro návštěvníky pořádají.

Zámek Ambras

leží v okolí hlavního města Tyrolska Innsbrucku. Z centra města jezdí k zámku minibus každou půlhodinu. Komplex byl vystavěn již v 11. století, ale v roce 1580 přestavěn knížetem Ferdinandem na renesanční zámek. Atmosféru dotváří výstava zbroje, brnění a zbraní Ferdinanda II. Tyrolského, ale také speciální programy pro děti, odhalující tehdejší rytířský svět. Za návštěvu stojí i krásně upravený zámecký park. V letních měsících se na zámku koná známý, velmi oblíbený festival staré hudby.

Artstetten

Původně gotický hrad se nachází v Dolním Rakousku. Hrad byl po staletí několikrát upravován až do dnešní podoby reprezentačního sídla s cibulovými věžemi, kterou mu vtiskl roku 1869 arcivévoda Ludvík. Již jako zámek byl nějaký čas sídlem následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este a jeho manželky Žofie. Ti byli společně pochováni ve zdejší zámecké kapli poté, co byli v Sarajevu roku 1914 usmrceni atentátníkem.

V zámku se dnes nachází muzeum s expozicí „Pro srdce a korunu“, která mapuje život následníka trůnu.

Hrad Forchtenstein

Hrad se nachází v Burgenlandsku a patří mezi zdejší nejnavštěvovanější a nejzachovalejší hradní komplexy. Jako jediný v tomto kraji nebyl dobyt během tureckých válek a posloužil takto mocnému šlechtickému **rodu Esterházu** jako úschovna pokladů, které tato rodina nashromáždila po mnoho staletí. Dnes zde můžete obdivovat rozsáhlé sbírky zbraní nebo cennosti ve zpřístupněné klenotnici. Za zmínku stojí zvony ve věži, jež jsou nejstarší v Burgenlandsku. Sama věž je 50 m vysoká a má 5, místy i 7 m tlusté zdi.

Na hradě se během sezony konají společenské a hudební akce, z nichž se velké oblibě těší například speciální prohlídky hradu pro děti, které mohou malé ratolesti absolvovat v zapůjčených dobových kostýmech.

Hardegg

Hrad Hardegg vévodící nad stejnojmenným nejmenším městečkem Rakouska se nachází v Dolním Rakousku a leží téměř na státní hranici na území národního parku Thaytall/Podyjí. Na hradě jsou umístěny památky na Maxmiliána Habsburského, který byl zavražděn jako mexický císař. Expozici doplňují sbírky umění starých Mayů, Inků a Aztéků. V blízkosti hradu je na skalním ostrohu umístěna vyhlídka s nádherným výhledem na hrad a údolí Dyje.

Heidenreichstein

Tento největší rakouský vodní hrad je zároveň jedním z nejhezčích a nejlépe udržovaných hradů s originálním vybavením v zemi. Nachází se ve stejnojmenném městečku v Dolním Rakousku. Jeho neobvykle velká hranolová věž je vysoká přes 40 metrů a kolem nejvyššího poschodí ji obíhá ochoz ze 16. století. Tloušťka zdí hradu je od 3,5 do 4,5 metrů. Hrad je dodnes chráněn vodou, kromě strany od města.

Hrad Hohenwerfen

Tento monumentální hrad se nachází v Salzbursku a jeho počátky sahají až do 11. století se tyčí na 155 m vysoké kuželovité skále asi 40 km od Salzburgu. Při prohlídce hradu získáme jasnou představu o podobě středověké pevnosti, jelikož hrad není od 16. století nijak vážně poškozen.

Volně přístupné je první nádvoří, takže pokud nechcete utrácet peníze za vstupné (dospělí 9 EUR, děti 4,5 EUR), můžete si i tak hrad pěkně prohlédnout. Každý den se zde konají sokolnické přehlídky a o víkendech potom rytířské slavnosti. Hrad slouží k mnoha kulturním akcím a hradním slavnostem a lze se na něj pohodlně dostat mikrobusem a poté dokonce místním výtahem. Ti, kdo nechtějí těchto vymožeností využít, se na hrad dostanou ne příliš strmou cestou. Hrad sloužil po celá staletí jako věznice. Byl zde uvězněn například i arcibiskup Adalbert III.

Hochosterwitz

Hrad v Korutanech stojí na vápencové skále. Stavba se zvedá z roviny do výšky 160 m. Se svými 14 ti hradními branami byl natolik nedobytným, že nebyl nikdy obsazen nepřáteli.

Interiér této pohádkové původně protiturecké pevnosti, která údajně sloužila jako inspirace k animované verzi Sněhurky Walta Disneyho, je otevřen návštěvníkům stejně tak jako se můžete projít mezi starobylými hradbami a nádvořími a pokochat se výhledy po okolní krajině.

Festung Kufstein

Pevnost stojící nad městečkem Kufstein v Tyrolsku. Ve středověku sloužila jako vězení, dnes jsou v ní umístěny vlastivědné expozice v národopisném muzeu.

Ve věži pak můžeme nalézt Varhany hrdinů, jež jsou prý největšími venkovními varhanami na světě. Jejich výška je až 80 metrů a mají 4 307 píšťal.

Zřícenina Landskron

se rovněž nachází v Korutanech. Najdete zde vyhlídkovou terasou, zdobící údolí řeky Drávy, dříve krásný renesanční zámek. Když budete mít štěstí, občerstvit se zde můžete v místní restauraci, většinou do posledního místečka zaplněné. Hrad nabízí návštěvníkům expozici dravých ptáků s ukázkami jejich chovu. V blízkost hradu na Opičí hoře (Affenberg), volně skotačí komunita asi stovky japonských makaků.

Rosenburk

Jeden z nejvýznamnějších renesančních rakouských zámků v Dolním Rakousku je úchvatný zámecký komplex známý také každodenní přehlídkou volného letu dravců. Na stavbě jsou patrné zbytky středověkého hradu s gotickou kaplí a rytířským sálem. Na zámku se konají také každoročně rytířské turnaje, neboť nádvoří pro turnaje je největší ve střední Evropě. V zámeckém parku jsou krásné altánky a růžová zahrada, zvaná také Zahrada lásky.

Poutní místa

Lambach, Mariazell, Melk, Maria Saal, Klášter Klosterneuburg, Klášter Heiligenkreuz

Lambach

V Lambachu v Horním Rakousku najdete zachovalý benediktinský klášter z roku 1040, ležící na soutoku řek Traun a Ager. K nejvýznamnějším kouskům zachovaným v klášteře patří 16 barokních kamenných soch Christopa Abrehamu Waltera, mohutný oltář a nástropní románské fresky v západní lodi. Fresky jsou velmi dobře zachovalé a patří k nejstarším nástěnným malbám v Rakousku.

Mariazell

Mariazell ve Štýrsku je nejslavnější poutní místo ve střední Evropě. Navštěvují je lidé ze všech koutů světa, aby na vlastní oči uviděli **dřevěnou sochu Panny Marie z 12. stol.**, nacházející se v zázračné kapli místního kostela.

Melk

Impozantní barokní klášter v Melku v Dolním Rakousku ční na břehu Dunaje nad stejnojmenným městem. Jedná se o **největší benediktinský klášter v Evropě**. Celé 362 metrů dlouhé žlutobílé stavbě vévodí kostel, jenž je bohatě zdoben. Již více než 900 let zde pracují mniši, kteří se starají o **veřejné gymnázium**, zaměřené na staré a nové jazyky a pečující o duchovní podstatu člověka.

Maria Saal

V Korutanech nedaleko Klagenfurtu se rozkládá na opevněném kopci významný poutní kostel **Wallfahrtskirche**. Kostel, jehož dvě věže jsou viditelné již z daleka, nabyl velkého významu již v polovině 8. století, neboť právě odsud se šířila křesťanská víra. Kostel se stal poutním místem díky **kamenné madonně na hlavním oltáři**, jež je prý zázračná.

Celý interiér má gotický ráz a zdobí jej fresky z konce 15. století, římské a pozdně románské reliéfy a starobylé náhrobní kameny. Naproti kostelu stojí **románská kostnice**.

Kláster Klosterneuburg

V Dolním Rakousku nedaleko hlavního města Vídně se nachází téměř 900 let starý klášter a láká návštěvníky hlavně sakrálními uměleckými poklady. Nachází se v něm nejlépe zachovalý středověký oltář tzv. – **Verdunský oltář**, jež pochází z konce 12. století, kdy na něm byly dokončeny poslední zlatnické a emailérské práce **Mikulášem z Verdunu**, po němž také klášter dostal své jméno.

Kláster založil v roce 1114 markrabě Leopold III., který je v něm rovněž pochován. Na přelomu 17. a 18. století nechal císař Karel V. klášter přestavět podle barokního vzoru, čímž vznikla krásná **Sala Terrena** – výchozí bod mnoha prohlídek.

Kláster zároveň na své půdě hostí nejstarší a největší vinařství v Rakousku.

Kláster Heiligenkreuz

Údajně největší středověký a zároveň nejstarší cisterciácký klášter se nachází v Dolním Rakousku a funguje od svého založení nepřetržitě až dodnes.

V místní hrobce je pohřbeno několik vládců Babenberků – Leopold IV., Fridrich I. a Fridrich II. Bojovný.

Spolkové země a geografie

Rakousko zaujímá rozlohu 83 871 km². Dvě třetiny země tvoří hory. Od západu po východ se táhnou tři horská pásma, přičemž vrcholky dosahují mnohdy výšky nad 3000 m n. m. Mnoho hor je pokryto ledovci. Nejvyšším rakouským vrcholem je **Grossglockner** s 3797 m. Nejúrodnější půda se nachází v okolí Dunaje a 90 % rakouských potravin je domácího

Rakousko se skládá z devíti spolkových zemí:

Dolní Rakousko
Horní Rakousko
Štýrsko
Burgenlandsko
Tyrolsko
Salzbursko
Vorarlbersko
Korutany
Vídeň

Dolní Rakousko

Spolková republika Dolní Rakousko obklopuje svým územím hlavní město Rakouska Vídeň. Vídeň byla také hlavním městem této republiky, až do roku 1922, kdy se osamostatnila.

Hlavní metropolí je dnes město St. Pölten. Dolní Rakousko má tu výhodu, že je z Čech dobře dosažitelné.

Tato největší a nejlidnatější spolková země, jíž protéká veletok Dunaj, se dělí na 4 oblasti: Waldviertel (Lesní část), Winviertel (Vinnou část), Mostviertel a Industrieviertel.

Do této nepříliš hornaté země, plné idilických vinařských vesniček, však zasahuje severní okraj Alp, čímž poskytuje zejména českým lyžařům, kteří to nemají do této části Rakouska daleko, příhodné podmínky pro lyžování. Nadmořskou výškou ne příliš významná střediska Hochkar, Lackenhof či Semmering však poskytují díky alpskému podnebí velmi dobré a stabilní podmínky.

Dolní Rakousko je oblíbeným turistickým cílem díky množství **přírodních parků**, které se na jeho území nachází: Hohe Wand, Geras, Thayatal, Schwarza a jiné. Hojně navštěvované jsou také **dolnorakouské jeskyně**, především Hochkarschachthöhle v okolí Ybbsu.

Velmi známé a hojně navštěvované jsou místní lázně. Nejznámější z nich jsou sirné v Badenu nebo slatinné lázně Harbach.

Zajímavými městečky Dolního Rakouska jsou bezesporu Kremže či Melk s nejnavštěvovanějším a zároveň **největším benediktinským klášterem** v Evropě, čnicím na útesu nad městem.

Ze zámků můžeme jmenovat Artstetten a bývalá habsburská sídla Persenbeug a Luberegg.

Horní Rakousko

Spolková země Horní Rakousko se rozléhá na severu Rakouska. Jižní a severní část země tvoří hory, středem se táhne pahorkatina. Od západu k východu jí protéká řeka Dunaj, na které leží hlavní město země a třetí největší město Rakouska Linz (Linz). Kraj nabízí bohaté vyžití

Vzhledem k četným zachovalým památkám v jeho historickém jádře hlavního města a kulturním akcím, probíhajícím v Linci po celý rok, bylo město nominováno na cenu Evropské město kultury 2009. Městu dominuje poutní kostel Panny Marie Sedmibolestné na hoře Poestlingberg a uvnitř města potom Nový dóm.

Do oblasti Horního Rakouska zasahuje velkým dílem území Solné komory, oblasti známé těžbou soli, lázeňstvím, kouzelnými historickými městečky, jeskyněmi a nádhernými čistými jezery. Nejen solné a ledové jeskyně můžeme v Solné komoře navštívit, ale za návštěvu rozhodně stojí jedna z nejrozsáhlejších jeskyní v Rakousku **Mammuthöhle**, jež v několika patrech nad sebou, vyplňuje obrovské podzemní prostory v okolí masivu Dachstein.

Turisté sem jezdí nejen do hor, ale i sjíždět řeky. Především sjezd řeky Steyr a Enns, jež obě mají na své cestě těžko sjížděné úseky, jsou velkým lákadlem.

Mezi kouzelná města nacházející se na území Solné komory patří především Hallstatt, podle něhož je díky nálezům 3000 hrobů v jeho okolí pojmenována **Halštatská kultura**. V blízkosti města jsou rovněž zpřístupněny solné doly, které si můžete projet v malinkém vláčku. Bránou do Solné komory je potom Gmunden a lázeňství v kraji zastupuje císařské letní sídlo Bad

Ischl.

Dalším významějším městem této spolkové země je Wels s nádherně zachovalým městským náměstím a jádrem a historicky významným císařským hradem. Asi 20 km od Lince se nachází malé městečko Mauthausen, kde za 2. světové války vznikl koncentrační tábor.

Jezero

Hornorakouská jezera vynikají svojí čistotou a lákají potápěče, např. Attersee. Zajímavé je jezero Traunsee, nad nímž ční vápencová hora **Traunstein**, výletní cíl mnoha turistů a kde se můžeme pokochat pohledem na krásný kostel **Traunkirchen**, stojící na skále na malém poloostrově, zasahujícím do jezera. Krásné je rovněž jezero Mondsee, vytvarované staletými do podoby půlměsíce.

V Horním Rakousku je bezpočet hradů, zámků, více či méně zachovalých a také klášterů. Za všechny jmenujme bývalý benediktinský klášter Lambach se zachovalými románskými freskami.

Štýrsko

Druhá největší spolková republika je často nazývána zeleným srdcem Rakouska, jelikož značnou plochu jejího území pokrývají lesy. Nejrůznější krajinné typy ukrývají mnohé historické, kulturní a přírodní památky a Štýrsko je tak jedním z turisticky nejlákavějších cílů. Hlavní město Graz (Štýrský Hradec), nad nímž se vypíná **Schlossberg** (Zámecký vrch) s **Hodinovou věží**, jež je symbolem města je kulturním centrem Štýrska a zároveň druhým největším městem Rakouska. Historické jádro tohoto města je na seznamu UNESCO a celé město v údolí řeky Mur žije rušným životem. Z kulturních událostí je nejvýznamější **festival Štýrský podzim**, největší avantgardní festival v Rakousku.

Lázeňství zastupují ve Štýrsku lázně v údolí říčky Traun – Bad Aussee, zasazené do oblasti několika jezer. Z jezer patří mezi nejpřitažlivější **Altausseer See**, **Toplitzee** nebo **Grundlsee** a také oblast kolem řeky Enns.

Na území Štýrska se nachází věhlasný masiv **Dachstein** a také známé **Totes Gebirge** (Mrtvé hory). V jejich okolí vzniklo několik významných lyžařských středisek, jelikož pro zimní sporty jsou v této oblasti výborné podmínky. Centrem zimních sportů se stal **Schladming**, historické městečko, hostící několik podniků lyžařského poháru ročně. V celém Štýrsku naleznete přes **800 km sjezdovek** a přes **2000 běžeckých stop**. Nejznámějšími středisky jsou Murau, obrovský areál Ski Amadé zahrnující střediska Dachstein/Ramsau/Schladming či Salzkammergut/Ausseerland.

Na území Štýrska se také nachází největší poutní místo ve střední Evropě - Mariazell. Věřící lidé ze všech koutů Evropy se sem sjíždějí pomodlit se k dřevěné **soše Panny Marie**, umístěné v kostele, jež je dominantou města.

Burgenladsko

Burgenladsko je nejvýchodnější rakouskou spolkovou zemí. Ráz této spíše rovinaté země je převážně ovlivněn zemědělstvím, což ocení zejména cyklisté. Burgenladsko lze rozdělit na

dvě turisticky atraktivní oblasti. Severní rovinatou část s vyhlášeným Neziderským jezerem (Neusiedler See) a jižní hornatější část, kde k návštěvě láká množství hradů, zámků a klášterů.

Největším turistickým lákadlem této oblasti je největší stepní jezero ve střední Evropě Neziderské jezero a pro milovníky historie jeden z nejnavštěvovanějších hradních komplexů Rakouska hrad Forchtenstein.

Hlavní město Eisenstadt se proslavilo působením hudebního skladatele Josepha Haydna, na jehož počest se zde každoročně koná **Haydnův festival**.

Tyrolsko

Když se řekne Tyrolsko, vybaví se nám folklórní kroje a tradiční hudba, která neodmyslitelně patří ke koloritu této rakouské oblasti. Díky této ojedinělé kultuře ve spojení s obrovskou plochou hor, zaujímajících prakticky celé území Tyrolska, se z této spolkové země stala jedna z turisticky nejnavštěvovanějších oblastí v Rakousku.

Tyrolsko se dělí na dvě části. Severní Tyrolsko s hlavním městem **Innsbruckem** a Východní Tyrolsko, kde je největším městem Lienz.

Vzhledem k obrovskému počtu zimních středisek zimě celou tuto oblast ovládá čilý turistický ruch. Mezi nejznámější a světově uznávaná patří Kitzbühel či St.Anton. Dále Achensee, Alpbachtal, Nauders, Ötztal, středisko v blízkosti hlavního města Innsbruck, Kaunertal, Matri, ledovec Pitztal a Stubaital, běžkařský Seefeld, Serfaus, St. Johann, lyžařskou arénu okolo Zugspitze, ledovec Hintertux, Zillertal, Brixental a mohli bychom ještě dlouho ve výčtu pokračovat. Všechna tato střediska zajistí lyžařům všech výkonnostních skupin naprostý komfort upravených tratí a služeb.

Vysokohorská turistika

Tak jako v zimě je Tyrolsko rájem sportovních možností lyžařů, snowboardistů či skialpinistů, v létě si na své přijdou **milovníci vysokohorské turistiky** nebo **extrémní cyklisté** na horských kolech a **horolezci**. Nejvíce oblíbenou a nejznámější turistickou trasou je nepochybně 280 km dlouhý Adlerweg. Je to cesta již procházíte napříč Tyrolskem ve 23 ti etapách přes horské pastviny, soutěsky a velehory od St. Johannu až po St.Anton. Turisté, jež si netroufnou na horské přechody nebo je lákají jiné než horské cíle, se mohou podívat k největšímu tyrolskému jezeru, 9km dlouhému Achensee. Dalším lákadlem může být zřícenina loveckého hradu **Fernstein** z r. 1460. stojící na ostově tyrkysového jezera **Fernsteinsee**.

Zvláštním a nepochybně zajímavým zvykem v Tyrolsku je každoroční zapalování ohňů. V polovině června se na nejvyšší vrcholech tradičně rozhoří obrovské vatry.

Kromě hlavního města **Innsbrucku** stojí za shlédnutí hlavní město východní části Lienz, ve kterém se dochovaly zbytky středověkých hradeb nebo **Imst**, město z 8 stol. na úpatí Lechtalerských Alp s řadou církevních staveb a měšťanských domů. Městečko je rovněž proslavené mezi lezci svojí 22 m vysokou umělou lezeckou stěnou, na které se každoročně setkávají v soubojích nejlepší lezci Evropy.

Lázeňství zastupuje mimo klimatických lázní v Bad Ladis nebo teplých minerálních pramenů v Bad Häring lázeňské městečko Kufstein s mohutnou pevností Fest Kufstein a gotickým kostelem sv. Víta.

Během letních měsíců se v Tyrolsku konají nejrůznější **festivaly**, z nichž nejznámější je **festival staré hudby** konaný na zámku Ambras, nedaleko Innsbrucku

Salzburško

Salzburško je nádhernou hornatou krajinou s mnoha jezery, historickými městy a přírodními úkazy. Jméno celé této oblasti, na které se Salzburško rozkládá, pochází od soli, jež se zde od nepaměti těžila a přinášela nemalé zisky. Dodnes můžeme navštívit v této zemi solné doly.

Celá oblast, kde se dříve těžila sůl, a která je nyní vyhledávaným turistickým a lázeňským místem, se nazývá oblast **Solné komory**. Rozprostírá se kromě Salzburška ještě na území Horního Rakouska a Štýrska a zahrnuje v této spolkové republice hned několik jezer, z nichž nejznámější **Wolfgangsee** je údajně nejkrásnější jezero v celém Rakousku.

V oblasti se nachází mnohjeskynných systémů, z nichž nejznámější a turisticky nejatraktivnější jsou ledové jeskyně, zejména jedna z největších na světě v blízkosti městečka

Salzburško je rovněž světově proslulou a velmi navštěvovanou lyžařskou oblastí. Hned v několika jeho střediscích se jezdí světové poháry v alpských disciplínách. Z nejznámějších zimních středisek jmenujme Lungau, Kaprun / Zell am See, Dachstein West, Lofer und St. Martin, Saalbach/ Hinterglemm, Rauris, Katschberg a další. Velkou lyžařskou oblastí, jež sdružuje několik desítek zimních středisek a nemá v Rakousku v současné době konkurenci, je lyžařský sportovní svět **Ski Amadé**. V jeho srdci leží další významné středisko a historické

Nedaleko Radstatu, asi 70 km na sever, se po obou březích řeky Salzach pod zachovalým středověkým hradem rozprostírá hlavní město Salzburška a zároveň čtvrté největší město Rakouska **Salzburg**. Město Salzburg je nerozlučně spjata s životem skladatelského génia Wolfganga Amadea Mozarta, který se zde narodil, žil a komponoval a kterému je ve městě zasvěceno mnoho památek a míst.

Toto město je jedinečným kulturním a uměleckým centrem, v němž se každoročně koná několik světově významných uměleckých a hudebních festivalů. Nejznámějším z nich je **Salzburšský festival**.

Salzburško bohatou historií a najdeme v něm spoustu zchovalých a nedocenených míst v podobě starých kostelů v malých vesničkách, v nichž jsou mnohdy zchovalé restaurované fresky, četných zámků a hradů, z nichž nejznámější je monumentální hrad Hohenwerfen.

Salzburško je zemí hornatou a bohatou na jezera, řeky a potoky. Za návštěvu stojí nejvyšší vodopády ve střední Evropě, téměř 400 m vysoké **Krimmelské vodopády**, nebo soutěska **Lichtensteinklamm**, jedna z nejdivočejších soutěsek v Alpách, dostupná pouze žebříky a tunely.

Vorarlbersko

Vorarlbersko je nejzápadnější a po Vídni nejmenší z rakouských spolkových republik. Svoji polohou mezi Bodamským jezerem a vrcholky Alp v Arlbergu nabízí návštěvníkům z řad turistů téměř všechna sportovní vyžití od potápění, přes lezecké trasy, vysokohorské túry, cyklistické stezky a třeba i canyoning až po horolezectví. Velmi oblíbené jsou procházky okolo Bodamského jezera, vhodné i pro méně zdatné turisty a rodiny s dětmi. Na jezeře panuje také dosti rušná lodní doprava, díky níž se dostanete do kouzelných míst místních bodamských ostrovů Mainau, Reichenau a Lindau. Jezero se nachází kromě Rakouska též na hranici Švýcarska a Německa, čímž poskytuje návštěvníkům vskutku výbornou výchozí polohu pro obdivování pamětihodností v okolí jezera i v sousedních zemích.

Vorarlbersko má vynikající podmínky pro zimní sporty. Světově proslulé lyžařské středisko **Arlberg** (St.Anton) navštěvují exkluzivní hosté z řad známých osobností kultury, politiky i sportu, čímž se ceny v této lokalitě vyšplhaly nepřiměřeně vysoko. Chcete - li si stejně dobře zalyžovat a neplatit za srovnatelné podmínky horentní sumy, zajed'te si do klidnějšího **Montafonu**. Nabídne vám spolu s okolními středisky přes 200 km sjezdařských tratí, snowboard parky i kvalitně upravené běžecké trasy.

Hlavním městem Vorarlberska je **Bregenz** s 27 tisíci obyvateli. Rozkládá se na břehu Bodamského jezera a nabízí návštěvníkům k procházkám malebné historické jádro nebo úžasný pohled na jezero a okolí z vyhlídky na hoře Pfaender, čnicí nad městem. Rovněž kulturní fandové si v této zemi přijdou na své například díky fantastickým operním představením v rámci **Bregenzkého festivalu**, konaného přímo na jezerní scéně. Krom této světově jedinečné slavnosti se zde koná každoročně festival **Franze Schuberta** a spousta dalších koncertů, divadel a slavností.

Vorarlbersko se dělí na šest různých regionů: **Arlberg, Bregenzerwald, Montafon, Alpenregion Bludenz, Bodamské jezero a Kleinwalsertal.**

Arlberg

V zimě je luxusním střediskem zimních sportů, v létě přitahují především rozkvetlé alpské louky s pozadím velehor lákající k túrám a zdolávání vrcholů.

Bregenzerwald

Turisticky oblíbený region je znám především díky vynikajícím sýrům, jež se zde vyrábí. Nejznámějším z nich je aromatický **Bergkaese**, který můžete ochutnat v několika místních salaších.

Montafon

Zimní lyžařské středisko, které se v létě promění v areál s nekonečným množstvím stezek pro horská kola. Sportovní akce a expozice muzeí potom spadají pod hlavičku **Montafonského léta**, program, při kterém se během své dovolené rozhodně nebudete nudit.

Alpenregion Bludenz

Region s centrálním městečkem Bludenz, jež je proslulým dějištěm každoročního **čokoládového festivalu**, neboť právě zde se vyrábí celosvětově známá **čokoláda Milka**. Začátkem července se celé město zahalí do fialové barvy a čokoláda pak voní ve všech starobylých uličkách. Nad městem je oblíbený výletní cíl **Muttersberg**.

Bodamské jezero

Díky bezpočtu kulturních akcí různých stylů a žánrů v čele s **Bregenzským festivalem**, se z tohoto místa stal kulturní region, který vyhoví nárokům každého kultury chtivého návštěvníka.

Kleinwalsertal

Údolí v těsné blízkosti Německa, s vyhraněným smyslem pro čistotu prostředí, je turistickým cílem především pro milovníky krásné přírody.

Obyvatelé Vorarlberska se cítí být polohou a mentalitou více Švýcary než Rakušany. Také jejich řeč má velmi silný švýcarský a švábský dialekt, takže se lehce může stát, že jim se svojí klasickou němčinou, nebudete rozumět.

Korutany

Nejjihnější spolková země s hlavním městem Klagenfurt je často nazývána zemí tisíce jezer či rájem cyklistů. Díky tomu, že alpský hřbet na severozápadu Korutan omezuje pronikání chladnějšího vzduchu na většinu území, nabízí jedinečnou pestrost krajiny v kombinaci teplého, téměř středomořského klimatu se dvěma tisíci slunečnými hodinami ročně a velehor s věčně zasněženými vrcholy.

Turisté si mohou vybrat z nenáročných cest údolními kolem jezer až po vysokohorské túry. Zajímavou oblastí pro turisty a cyklisty je **Naturarena Nassfeld**. Najdete zde 1 000 km značených stezek, z čehož 26 z nich je tématicky zaměřených, tedy naučných. Podél cest můžete využít odpočívadla a pokochat se překrásnými výhledy na okolní louky plné pasoucích krav a vrcholky horských velikánů. Také pro **Nordic Walking** jsou připraveny speciálně označené trasy.

Do oblasti Korutan zasahuje **Národní park Vysoké Taury** s 29 ti třítisíčovkami. Nachází se zde také nejvyšší hora Rakouska **Grossglockner** (3 798 m.)

Cyklistika

Cyklostezky vás často povedou krásnou přírodou kolem vodopádů, různých skalnatých útvarů, po rozkvetlých loukách. Trasy zvládnou i děti. Přímo idylická je pohodlná stezka kolem Drávy, kde naleznete příjemná odpočívadla s hrazdami na protažení zad, mapami, ukazateli upozorňujícími na nejdůležitější pamětihodnosti v okolí. Na horských kolech máte k dispozici 800km volným terénem. Přímo rájem freeridistů se stalo pohoří Nockberge. Pozorní buďte k pěším turistům, na všech cestách mají vždy přednost. Projíždějte okolo nich pomalu a opatrně.

Ve středisku Nassfeld vás uvítá **Blue Day Park**. V zimě i v létě se zde provozují adrenalinové sporty. V létě je to lezení po skalách, sjíždění vrcholů na **horské koloběžce** vybavené silnými pneumatikami nebo zdolávání říčky na kajaku. Pro starší děti jsou zde k půjčení horské elektrické čtyřkolky, jež zdolají jakýkoliv povrch a sklon rychlostí do 20 km/hod.

Jezera

Perlou Korutanských jezer je Millstätter See s **pitnou vodou** obsahující četné minerály. V pitné vodě se budete koupat ve dvou stech z 1270 ti korutanských jezer, z nichž některé z nich mají teplotu až 28 st.C. V zimě v Korutanech zamrzá více než 100 jezer, která lákají k bruslení, hokeji nebo třeba surfování. Největším zamrzlým jezerem a zároveň nejvýše položeným jezerem v Korutanech je Weissensee.

Hrady

Tak jako v jiných částech Rakouska, tak si i v Korutanech přijdou na své milovníci historie. I zde se nachází více či méně zachovalé hrady, dech beroucích rozměrů. Mezi takové patří i pevnost Hochosterwitz nebo Landskron.

Lázně

Četné prameny v oblasti Korutan daly vzniknout několika lázním. Z těch nejznámějších jsou to lázně v Bad Kleinkirchaim a lázně ve druhém největším městečku Korutan Villachu (55 000 obyvatel) .

Lyžařské oblasti

V Korutanech je množství zimních středisek, z nichž čtyři (**Nassfeld – Hermagor, Bad Kleinkirchheim, Ledovec – Mölltal, Heiligenblut**) si získali mezi veřejností největšího uznání (blíže v dalším článku o lyžování v Alpách). Nabízejí škálu od širokých a bezpečných, tzv. rodinných sjezdovek až po černé sjezdovky s pořádným zrychlením. Výjimkou nejsou boulovité svahy, snowparky a sáňkařské dráhy. Kromě kvalitních sněhových podmínek nabízejí také množství sluníčka. V případě nedostatku sněhu jsou zasněžovány téměř všechny sjezdovky, jelikož místní jezera jsou výhodným zdrojem vody.

Vhodným tipem je využití Skipasu **Topskipass Kärnten-Osttirol GOLD** (na 1,5 až 14 dní), na který můžete libovolně jezdit ve všech korutanských a východotyrolských lyžařských oblastech. Pro dospělého stojí šestidenní skipas 175 EUR, pro děti 88 EUR. Odpadne vám starost o nákup jednotlivých permanentek a čeká vás svoboda rozhodnutí, ve kterém středisku třeba vzhledem k proměnlivosti počasí, strávíte ten který den.

Vídeň

Rakouská metropole (1,8 mil. obyv., UNESCO 2001) leží na Dunaji, obklopená zalesněnými kopci a vinicemi, s historií sahající k Římanům, kteří zde založili vojenský tábor Vindobona

(1. stol.n.l.). Vídeň je zároveň samostatnou spolkovou zemí (415 km²) a jedním ze sídel OSN. Administrativně se dělí na 23 částí částí (německy – Bezirk), které mají kromě označení číslem i jména. Vídeň byla od pradávna branou do Evropy a tak se tu v průběhu let vytvořila řada národnostních menšin, jednu z největších představují Turci. Vídeň je městem Mozarta, opery a umění, někdejší sídlem císařů. Městem, kde se snoubí impozantní architektura staveb z devatenáctého století s architekturou moderní. K posezení zde láká řada kaváren, v kterých jakoby se zastavil čas, na druhou stranu město nabízí i řadu stylových moderních barů a klubů.

Plocha Vídně zabírá 415 km² severovýchodní části země. Od severu k východu protéká řeka Dunaj, která dále pokračuje směrem na východ do Bratislavy a tvoří tak jednu z možných cest mezi těmito hlavními městy.

Hlavní památkou je Stephansdom, gotická katedrála sv. Štěpána z roku 1359 (půdorys 107 x 39 m, cenné interiéry, 137 m vysoká Jižní věž z roku 1435, na niž vede 343 schodů, 61 m vysoká nedokončená Severní věž z roku 1579, s dvacetitunovým zvonem Pummerin a s terasou na niž vede výtah. Na střechu dómu bylo použito 230 tisíc glazovaných tašek. Pro turisty jsou přístupné i katakomby.

Na území Vídně leží proslulý zábavní park **Prater**. Nachází se ve stejnojmenném parku založeném Josefem II. v roce 1766. První atrakce zde byly postaveny až o století později. Nejvýznamnější z nich je **Wiener Riesenrad** – obrovské 64 metrů vysoké ruské kolo, které bylo uvedeno do provozu v roce 1897. Původně mělo 30 kabelek, v roce 1945 byl jejich počet snížen na polovinu. Jízda na Riesenrad nabízí výhled na celou Vídeň. Kromě klasické projížďky je možné pronajmout si speciálně zařízenou kabinu pro romantickou večeři.

Vstup do Prateru je zdarma. Platí se až při vstupu na jednotlivé atrakce. Ceny se v průměru pohybují kolem 2,5 až 5 euro za jednu jízdu. Prater je otevřen každý rok od poloviny března do konce října od deseti hodin dopoledne do jedné hodiny v noci. V současné době je zde kolem 250 různých atrakcí, od kolotočů pro malé děti přes horské dráhy všech možných typů až po skutečnou hrůzu nahánějící adrenalinové atrakce. Kromě nich tu samozřejmě nechybí řada různých občerstvení, hospůdek se zahrádkami a stánků se suvenýry.

Hofburg - císařský palác

Hofburg, někdejší sídlo císařů, je dnes místem, kde má svou kancelář rakouský prezident, a především místem lákajícím k prohlídce všechny návštěvníky Vídně. V současné době se v Hofburgu kromě prezidentských kanceláří nachází řada turistických lákadel. Patří mezi ně především **Muzeum Sisi, Klenotnice, Stříbrná komnata, Španělská dvorní jezdecká škola, Rakouská národní knihovna, Muzeum Efezu, Přilehlé zahrady Volksgarten, Burggarten s Domem motýlů.**

Nejstarší část Hofburgu pochází z roku 1279. Svoji současnou monumentální podobu získal však až v 19. století za vlády císaře Franze Josefa. Císařský hrad i s přilehlými zahradami se rozkládá na celkové ploše 240 000 m² a je tvořen 18 traktů s 19 dvory a má 2600 místností a 54 schodišť.

Muzeum Sisi

Při návštěvě Muzea Sisi se jedná o prohlídku šesti císařských apartmá, které sloužily císaři Franzu Josefovi a jeho ženě Alžbětě přezdívané Sisi. Muzeum je otevřeno denně od 9:00 do 17:00. Základní vstupné bez průvodce je 9,90 euro a umožňuje vstup do Muzea Sisi, císařských apartmá a stříbrné komnaty.

Klenotnice/Schatzkammer

Klenotnice se nachází v nejstarší části Hofburgu vybudované na konci 13. století. Je tvořena celkem dvaceti místnostmi, které jsou rozděleny na dvě části. Šestnáct místností představuje klenotnici světskou, zbylé čtyři pak tvoří klenotnici církevní. Je zde uloženo velké množství zajímavých a cenných klenotů a pokladů. např. císařská korunu Svaté říše Římské z konce 10. století, korunu, jablko a žezlo rakouské monarchie, k vidění je zde také Burgundský poklad z 15. století nebo poklad Řádu zlatého rouna. Klenotnice je otevřena každý den kromě úterý od 10:00 do 18:00 a základní vstupné stojí 10 euro.

Stříbrná komnata/Silberkammer

Návštěva stříbrné komnaty je součástí prohlídky císařských apartmá a Muzea Sisi. K vidění je zde stříbrné nádoby používané na císařském dvoře jak pro běžné účely, tak nádoby slavnostní. Od konce 18. století císaři ani jiné než stříbrné nádoby a přístroje při stolování nepoužívali, porcelán sloužil pouze k ozdobě stolu.

Španělská dvorní jezdecká škola/Spanische Hofreitschule

Počátky Španělské jezdecké školy na vídeňském dvoře spadají až do druhé poloviny 16. století, kdy tehdejší císař Maxmilián II. začal přivážet španělské koně do Rakouska a nechal je cvičit speciální kousky pro přehlídky konané u zvláštních příležitostí na císařském dvoře. Postupem času se ukázalo, že se svou tělesnou stavbou pro tuto drezúru nejlépe hodí **lipicáni**, kteří se používají pro představení i v současnosti. Jedná se o bílé koně, kteří se dříve chovali ve slovinské Lipici (odtud také pochází označení tohoto druhu koní), později byl jejich chov přesunut do Štýrska. Vystoupení slouží dnes jako turistická atrakce. Představení probíhají v tradičních historických jezdeckých kostýmech a trvají většinou kolem 80 minut. Cena lístků na toto představení začíná na 22 eurech. Kromě těchto představení lze navštívit i ranní cvičení, které se koná skoro každý den v týdnu a základní vstupné činí 12 euro.

Rakouská národní knihovna

v barokním stylu z první poloviny 18. století byla vybudována podle otce a syna Fischera z Erlachu. Nachází se zde řada zajímavých a vzácných svazků. Za zmínku stojí určitě sbírka 43 000 rukopisů, kdy nejstarší z nich pocházejí až ze 6. století i sbírka 240 000 map. Knihovna je otevřena od pondělí do soboty od 10:00 do 14:00 a základní vstupné je 5 euro.

Muzeum Efezu

V tomto muzeu jsou od roku 1978 jsou vystaveny sochy, plastiky a další nálezy, které na přelomu 19. a 20. století objevili rakouští archeologové na tureckém pobřeží v Efezu a tehdejší sultán daroval tyto nálezy rakouskému císaři. Muzeum je otevřeno každý den kromě úterý od 10:00 do 18:00 a vstupenka stojí 10 euro.

Volksgarten

Volksgarten je jednou ze dvou rozsáhlých zahrad náležících k Hofburgu. Uprostřed této zahrady se nachází Theseův chrám z první poloviny 19. století. Návštěvníkům trochu skryt stojí v nejbližším rohu od vchodů do zahrady pomník císařovny Sisi doplněný jezírky a květinovými záhony. Vstup do zahrady je zdarma.

Burggarten

Burggarten je druhou zahradou Hofburgu. Jednou její zajímavostí je socha W. A. Mozarta, před níž je z květin v trávniku vytvarovaný velký houslový klíč, druhou pak **Dům motýlů**. Dům Motýlů je v podstatě velký secesní skleník s vodopádem a jezírky, plný palem a volně poletujících motýlů z deštných pralesů. V druhé části tohoto skleníku se – rovněž uprostřed palem – nachází velmi pěkná, bohužel trochu dražší, restaurace. Dům motýlů je otevřen v období od dubna do konce října od pondělí do pátku od 10:00 do 16:45 a o víkendu a ve svátcích až do 18:15. V období od listopadu do března je pak otevřen denně od 10:00 do 15:45. Základní vstupné činí 5 euro.

Albertina

Albertina je jednou z mnoha, ale současně nejznámější vídeňská galerie. Nachází se v těsné blízkosti císařského paláce Hofburg. V současné době tvoří Albertinu komplex celkem čtyř staveb a to původní palác, dále pak klášter Augustiniánů z 15. a 16. století, klasicistní přístavba a podzemní prostory. Na konci 2. světové války byla Albertina značně poškozena, ale byla opět zrekonstruována. V letech 1998 až 2003 byla zmodernizována, byl přistaven nový vchod s eskalátory a velké dominantní „křídlo“ na terase paláce.

Sbírka, která je zde umístěna od roku 1795, byla založena vévodou Albertem von Sachsen - Teschen v roce 1768 a obsahuje mimo jiné asi 45 000 obrazů, 35 000 knih, 25 000 různých architektonických plánů a modelů a obrovské množství grafik. V roce 1999 byla založena také sbírka fotografií. Lze zde obdivovat díla takových umělců jako např. malířů Albrechta Dürera, Maneta či Rubense nebo tvorbu slavných architektů Johanna Bernharda Fischera z Erlachu, Francesca Borrominiho nebo Otto Wagnera. Kromě stálé expozice této sbírky umění zde probíhají i výstavy krátkodobé, z posledních let lze jmenovat např. výstavu věnovanou stylu biedermeier, dílu Andyho Warhola, Marca Chagalla, Pabla Picassa nebo Egona Schieleho.

Tato galerie je návštěvníkům otevřena každý den od pondělí do neděle od 10:00 do 18:00, ve středu je dokonce otevírací doba prodloužena až do 21:00 a základní vstupné stojí 9, 50 euro.

Hundertwasser

Friedensreich Hundertwasser vlastním jménem Friedrich Stowasser byl významným rakouským umělcem, především malířem, který žil v letech 1928 až 2000. Světově známý je však spíše než kvůli svým obrazům díky svým návrhům barevných a trochu i bláznivých budov. S jeho stavbami se lze setkat i na dalších místech v Rakousku, dokonce i v německém Darmstadtu či dokonce v Japonsku. Budovy Friedensreicha Hundertwassera lákají do Vídně nejen turisty zajímající se o architekturu. Nápadů tohoto umělce osloví i mnoho laiků. Ve Vídni je možné vidět celkem čtyři budovy postavené podle návrhů Hundertwassera – **Hundertwasserhaus, Hundertwasser Village, Kunsthaus a teplárna Spittelau.**

Hundertwasserhaus je jedním z mnoha obytných vídeňských činžovních domů postavený v letech 1977 až 1986 podle plánů Hundertwassera. Fasáda domu hraje všemi barvami, místy jsou použité i barevné obkládací kachle tvořící různé mozaiky, každé okno má jiný rozměr a různý tvar.

Hundertwasser Village se nachází se přes ulici přímo před Hundertwasserhausem. Tato budova je skoro celá přístupná veřejnosti, neboť se uvnitř nachází řada obchodů se suvenýry, kavárna a dokonce také speciální „Hundertwasser toalety“. Po vstupu dovnitř se člověk ocitne v malém městečku uvnitř domu. Na náměstí je kavárna, barem protéká vodní potůček, v domcích podél uličky i samotného náměstí se nachází obchůdky s různými vídeňskými a rakouskými suvenýry a samozřejmě nechybí ani upomínkové předměty vztahující se k osobě a především dílu Friedensreicha.

Kunsthau Wien se nachází nedaleko Hundertwasserhausu. V přízemí galerie moderního umění s fasádou tvořenou nepravidelnou bílou černou šachovnicí se nachází kavárna a muzejní obchod, první a druhé patro je určeno pro stálou expozici děl Hundertwassera a třetí a čtvrté patro hostí krátkodobé výstavy umělců z celého světa.

Teplárna Spittelau je asi nejvýraznější ze všech staveb Hundertwassera ve Vídni. Vysoký teplotní komín ozdobený velkou zlatou v noci dokonce svítící koulí je vidět již z velké dálky. Hundertwasserův návrh dokázal i tak obyčejnou a obvykle nudnou budovu jakou je teplárna proměnit v zajímavé umělecké dílo.

Rakouská jezera

Jezera jsou lákadlem pro všechny vyznavače vodních sportů. Ať už si chcete jen tak zaplavat nebo rádi surfujete či se chcete potápět, ke všem těmto aktivitám budete mít v korutanských jezerech ty nejlepší podmínky. V zimě se stanou lákadlem pro bruslaře, vyznavače metané nebo třeba plachtění či surfování na ledě.

V oblasti jezer není problém s ubytováním. Nabízí se luxusní hotely, lázeňské komplexy, ale i četné kempy, od levnějších až po přepychové.

Attersee

Bodensee

Mondsee

Millstättersee

Neusiedlersee

Ossiacher See

Traunsee

Weissensee

Wolfgangsee

Wörthersee

Jezero Attersee v Horním Rakousku je nejčistší jezero v Solné komoře a zároveň největší alpské jezero Rakouska. Na délku měří 20 km, šířku má 4 km a do hloubky měří 171 m. Jako jediné jezero v Solné komoře nikdy nezamrzá, což vytváří výborné předpoklady například pro celoroční výcvik potápění. Zároveň s potápěním je na jezeře sportem číslo jedna jachtaření.

Bodensee (Bodamské jezero)

Druhé největší jezero v Alpách, na jehož východním břehu leží hlavní město Vorarlberska **Bregenz**. Zvláštností jezera jsou **Ostrov Mainau** a **Ostrov Reichenau**.

Rýnský ledovec vyhloubil jezero do hloubky 254 m a dotvořil kotlinu tak, že jezero nyní dosahuje šířky 14 km a délky 63 km. V nadmořské výšce 395,6 m tvoří hranici států Německa, Švýcarska a Rakouska, přičemž v Rakousku je největším jezerem. Přímo od jezera vás lanovky vyvezou vstříc nejbližším horám, kde na vás čekají desítky turistických cest a výchozí body do skutečně vysokých nadmořských výšek.

Kolem jezera vede jedna z nejhezčích **cyklostezek** v Evropě. Díky výborné infrastruktuře vám nabídne skvělý zážitek. Cestu si můžete zpestřit přejetím lodí na jiný břeh nebo se můžete i s kolem nechat převézt místní železnicí, jež vede kolem téměř celého jezera a má hustou síť zastávek, do jiné oblasti jezera. V létě nabízí jezero spoustu sportovního a relaxačního vyžití. Voda má v sezoně okolo 20 stupňů a zaplavat si zde můžete buď na soukromých nebo veřejných plážích, či v některém z přilehlých bazénů.

Na rakouském břehu jezera se koná každoročně světově unikátní Bregenzský festival, s překrásnou jezerní scénou.

Jezero s průzračnou vodou je bohatou zásobárnou pitné vody převážně pro jih Německa. Okolní státy totiž investovali nemalé sumy do čističek umístěných i do okolí těch nejzazších horských vesnic a tak je možné nyní vodu k pitným účelům jen mechanicky čistit, bez přídavku chemikálií. V okolí jezera se nenachází rovněž žádná těžší průmyslová výroba, a tak i ovzduší je velmi čisté.

Bodamské jezero je zásobárnou vody i ryb, včetně pstruhů. Protéká jím totiž řeka Rýn. Ta jezero zásobuje čerstvou horskou vodou a zároveň mu nedovolí zamrznout. Jezero zamrzá přibližně jen jednou za 400 let.

Na ostrov květů **Mainau** se vchází přes úzký mostek pro chodce spojující ostrov se severozápadní částí Bregenzu. Nachází se zde velmi krásná subtropická zahrada, kde jsou keře, květiny a stromy vytvarovány do podob nejrůznějších zvířat. Zajímavá je i motýlí zahrada, kde lze shlédnout několik druhů tropických motýlů.

Reichenau, ostrov zeleniny se dostal díky třem románským klášterům na seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Patronem ostrova je **svatý Pirmin**, jež zde v roce 724 založil benediktinský klášter, ve kterém byl údajně vězněn **sv. Metoděj**. Klášterní zemědělství se pak přeneslo na celý ostrov a dodnes se zde díky příjemnému klimatu zelenině daří.

Jezero Mondsee v Horním Rakousku je jedním z jezer Solné komory, jehož název Měsíční jezero vznikl díky jeho tvaru v podobě protáhlého půlměsíce. Nad jezerem ční tzv. Dračí stěna, oblíbený horolezecký cíl. Jezero je 16,4 km dlouhé a 2,3 km široké a může se pochlubit nejen čistotou vody, ale také její teplotou. V létě totiž činí až 27 stupňů. Díky tomu se zde daří třeba štikám, pstruhům, ale i úhořům.

V oblasti jezera byly nalezeny zbytky kůlů z mladší doby kamenné a stopy po tzv. **nordické kultuře** z období 2200 – 2700 př.n.l.

Neusiedlersee je největší neodtokové stepní jezero ve střední Evropě s velikou rozlohou a hloubkou maximálně 2 m. Na délku činí 30 - 35km a na šířku 3 - 6km, to záleží na aktuálních podmínkách. Jezero se totiž v průběhu roku rozlévá nebo naopak vysychá. Vedou kolem něj desítky kilometrů cyklistických stezek, kde naprosto po rovině zvládnete za den ujet spousty kilometrů s minimem šlápnutí do pedálů. Břehy jsou však z převážné části zarostlé neprostupným rákosím nebo přecházejí v močály. Kousky přístupných míst ke koupání jsou většinou zároveň plážemi jednotlivých kempů nebo jsou upravené břehy oploceny a za vstup se musí platit. Tento typ krajiny vyhovuje vodnímu ptactvu, jehož kolem celého jezera hnízdí na 300 druhů a za nímž se k Neziiderskému jezeru vydávají ornitologové z celé Evropy. Navíc jsou v blízkosti jezera k dispozici vyhlídkové věže, z kterých můžete pozorovat okolí, kam není možný přístup. Cesta kolem jezera je dlouhá 97 km na rakouské straně a 34 km na maďarské. Po jezeru jezdí trajekty, mimo cyklistických výletů se nabízí vyjížďky kolem jezera na koni, či dokonce na koňském povoze.

Chcete-li u Neziiderského jezera strávit více dní a rádi byste přitom ušetřili peníze, poohlédněte se po kempu v maďarské části, kam jezero z velké části zasahuje. Mnohdy zde naleznete mnohem levnější ubytování a místní krajina s malovanými domky a vinnými sklípky má nezaměnitelný půvab. Ceny jednotlivých kempů se také velmi liší. Ty s přístupem k vodě jsou mnohem dražší.

Jezero **Traunsee** v oblasti Solné komory, na jehož břehu leží oblíbené klimatické lázně městečko Gmunden. Nad jezerem ční do výšky 1691 m vápencová hora **Traunstein**, s 10 m vysokým křížem na vrcholu a krásnou vyhlídkou na celé jezero. Na vrcholek hory vede velmi těžká sportovní zajištěná cesta, **klettersteig**, schůdná pouze s horoleckými pomůckami.

Na jezeře je čilý lodní provoz. Kolesový parník Gisela, poháněný ještě parním strojem a parník Žofie, který vyplul na vodu poprvé již v roce 1839 a je prvním parníkem poháněným lopatkovým kolem stojí určitě za povšimnutí.

V létě se na jezeře provozuje množství vodních sportů. Především potápění, jachtaření, vodní lyže nebo windsurfing.

Na malém poloostrově stojí kostel Traunkirchen, který svojí polohou vysoko na skále působí jako hrad. Dříve sloužil jako ženský klášter. Nejkrásnější částí je rybářská kazatelna z roku 1573, jež má tvar loďky a je ozdobena postavami z rybolovu sv. Petra.

V roce 2005 byl ve vodách tohoto jezera nalezen vrak amerického stíhacího letounu, jež se do jezera zřítil 8. května 1945, což byla poslední ztráta tohoto letounu v Evropě. Padesát let byl stroj nezvěstný a po jeho nález ve vodách Traunsee byl vrak převezen a zrekonstruován v USA.

Jezero **Wolfgangsee** v Salzbursku v oblasti Solné komory je údajně nejkrásnějším jezerem v Rakousku. Svojí krásnou polohou mezi horskými vrcholky a nadmořské výšce 539m n.m. (délka 10 km a šířka 2 km) se stalo výchozím bodem pro túry do okolních hor. Na březích jezera leží tři městečka St. Wolfgang, Strobl a St. Gilgen. Každé z těchto městeček má nezapomenutelnou atmosféru. V době adventu pluje po hladině jezera obří lucerna, jež je jedním z lákadel pro turisty, kteří se do okolí jezera ve vánočním čase rádi stahují.

V městečku **St. Wolfgang** je raritou vyřezávaný starobylý oltář obrovské historické hodnoty, stojící v místním kostele. Z města (3000 obyvatel) vede 6 km dlouhá zubačka na nedalekou

horu **Schafberg**, kam se po překonání 1200 výškových metrů pohodlně parní lokomotivou dostanete na vyhlídku, z níž můžete spatřit nejvíce jezer Solné komory najednou.

Jezero nabízí rovněž mnoho sportovního vyžití. Od vodních sportů (114 m hloubka), přes cyklistiku po turistické trasy. V létě si nenechte ujít koupání v jezeře s průzračnou kvalitní vodou, v zimě zase bruslení po zamrzlé hladině.

Mezi více než stovkou zamrzlých jezer je největším jezerem pro zimní radovánky na ledě v Korutanech jezero **Weissensee**. Nabízí 6,5 čtverečních kilometrů přírodního nejméně 40 cm silného ledu. Je totiž položeným jezerem v celé této oblasti. Nikde v Evropě nenajdete větší oblast celistvě zamrzlé ledové plochy. Vzhledem k této rozloze se zde každoročně v únoru koná golfový turnaj na ledu. V lednu se zde zase sjíždějí rychlobruslaři převážně z Holandska (až 5000 závodníků), aby změřili své síly v rychlobruslařském maratonu na tratích 50, 100 a 200 km.

Perlou Korutan je jezero naplněné pitnou vodou **Millstätter See**. Kolem jezera najdete promenády v četných zátokách nebo třeba jezerní 28km dlouhou cyklostezku. V nedalekém klášteře Millstatt se každým rokem konají kulturní akce, z nichž nejznámější jsou Millstattské hudební týdny probíhající po celé léto.

Jezero **Wörthersee** se nachází v Korutanech poblíž hlavního města kraje Klagenfurtu. Celé jezero je 17 km dlouhé, 1,7 km široké a místy až 85 m hluboké. Přímo z města se k němu lze každé dvě hodiny dostat úzkým vodním kanálem na výletní ekologické lodi. Na břehu jezera vyrostla nová Wörtherseearena obrovské outdoorové fitness centrum, s nejkrásnější trasou pro půlmaraton v Rakousku. 120 km cyklistických stezek, golfové hřiště v prostorách zámecké zahrady, či koupání se v pitné vodě v létě teplé 28 stupňů díky horským pramenům, dělá z jezera příjemné místo k pobytu.

Na celé jezero se můžete podívat i z výšky 905 m z tříposchodové moderní rozhledny Pyramidenkogel, která byla vystavěna na kopci nad jižním břehem Wörthersee.

Poblíž lázeňského města Villachu v Korutanech v nadmořské výšce 510 m n.m. se rozprostírá teplé jezero **Ossiacher See**. Přímo nad ním se nachází turisticky atraktivní výletní místo **zřícenina Landskron** s nádhernou vyhlídkovou terasou, ze které budete mít celé jezero jako na dlani. Poblíž jezera se také nachází Benediktinský klášter, v němž se pravidelně konají koncerty vážné hudby a také hudební festival Korutanské léto.

Řeky

Rakouskem protéká velké množství říček, řek a potoků, jejichž toky plné balvanů, vln a soutěsek, jsou mezi vodáky vyhlášené. **Salza, Steyr, Lieser, Enns, Thaya (Dyje)**

Na řekách se stále častěji objevují rafty. Zpestřením pro milovníky divoké vody se stal stále vyhledávanější kaňoning. Slaňování kaňonů a soutěsek, sjíždění po kluzkých kamenech do ledové vody, přeskakování bouřícího vodopádu a skoky z několika metrů do tůní, to už je zábava pro skutečné milovníky adrenalinu. K provozování této disciplíny je bezpodmínečně nutné mít helmu, sedací úvazek s karabinami a v neposlední řadě neoprenový oblek.

Nejoblíbenější a nejznámější řeka Rakouska **Salza** je sjízdná celoročně. Vine se úzkými meandry nádherným kaňonem **Salzatal**, zařezává se hluboko do skalního kaňonu v údolí **Weichselbach**. Pod Weidalpenem začíná nejhezčí a také nejvíce vyhledávaný úsek řeky. Souvislými peřejemi proplouváme až k soutoku s Lassingem, kde peřeje nabývají na intenzitě a náročnosti a tento ráz si řeka zachovává až k samému konci. Na dolním toku nás čekají těžko přístupné hluboké soutěsky pro zkušenější vodáky. Ti svoji cestu zakončí až při soutoku Salzy s Enns.

Místní hlídka uděluje pokuty pro jízdu bez přilby. Také použití raftů je na Salze omezeno. Je totiž vyhrazeno pouze pro větší společnosti.

Také jedna z nejbližších řek pramenící v oblasti masivu Totes Gebirge **Steyr** je sjízdná prakticky celoročně. Sesbírá cestou řadu přítoků a u města **Satyr** se spojí s Enns.

Na řeku se nasedá pod **vodopádem Stromboding**, což je mimo jiné skutečně krásný přírodní úkaz a hned zpočátku čeká vodáky jeden z nejtěžších úseků, který na řece je. Po splutí prvních záludností toku na nás čeká několik kilometrů příjemné cesty, během které si můžeme vychutnat krásu **masivu Gross Prielu**. Další obtížné místo je průjezd asi 3 m širokou soutěskou se šikmým válcem, ale pokud překonáme i tento úsek, přejíždíme do klidnějších peřejnatých míst, kde řeka nabírá na rychlosti tak, že začátečníci nemají čas kochat se krásami přírody. Třetí a nejobtížnější úsek celého sjezdu se nazývá **Autobus** a je prakticky vyvrcholením sjezdu Steyru. Jedná se o velkou skálu uprostřed řeky, jejíž obeplutí může být někdy záludné. Nedaleko od Steyru je možnost sjezdu říčky **Teichlu**.

Z přehradní hráze pod vsí **Klaus** si můžete skočit bungee dumping.

Řeka **Lieser** sleduje dálnici A10, kterou přejíždíme například do Slovinska, takže svoji dostupností láká leckterého vodáka směřujícího přes Korutany na jih. Pramení na úpatí Velkého **Sonnblicku** v téměř 3000 m n. m a je to řeka s nižším stavem vody (kromě jarního tání), ale i tak velice zajímavá, značně zablokovaná a technicky náročná. Na řeku se nasedá u městečka **Gmuend**. Cestou proplouváme obtížnějšími místy s válci, kaskádami, většími vlnami nebo i ostrovy a to vše vás vede do nejtěžšího místa, soutěsky **Lieserschluht**. Soutěska je technicky náročná po celém svém 1,5 km dlouhém úseku a navíc končí přírodním slalomem. Pokud si nejste jisti svojí vodáckou zkušeností a zdatností, máte možnost řeku těsně nad soutěskou opustit.

Městečko **Gmünd** na jejím břehu zve hojně navštěvovaného muzea **Porsche**.

Velmi vyhledávaná je rakouská řeka **Enns**, pravostranný přítok Dunaje. Její divokost se umocňuje průtokem soutěskou **Gesausee**, jež zde vytváří dvě neobyčejně náročná až nesjízdná místa. Za svoji přitažlivost vděčí řeka nádherným výhledům na masiv **Dachstein**, které se z ní naskytují.

Nepříliš přitažlivá pro milovníky divoké horské vody řeka **Thaya (Dyje)** je jak stvořená pro rekreační jízdu. Proplétá se malebnou pahorkatinou a převážně zemědělskými oblastmi. V úseku mezi **Karlštejnem** a **Drosendorfem** můžete nerušeně plout 36 km lužními lesy a obdivovat zříceniny hradů, tyčící se nad vámi na skalách, když zrovna proplouváte hlubokým údolím.

Rakouská města

Graz

Graz neboli česky Štýrský Hradec je druhé největší město Rakouska a zároveň s 287 tisíci obyvatel hlavní město Štýrska. Protéká jím řeka Mur, od jejíchž břehů se zvedá 120 m vysoký kopec Schlossberg neboli Zámecký vrch se stejnojmenným hradem. Vyhledávaná je například patrová restaurace na uměle vytvořeném ostrově Murinsel uprostřed řeky Mur, který je v noci celý modře nasvícen a působí tak docela magicky.

Základy jedné z nejhůře dobytých pevností jsou z 9. století a **Hodinová věž** (Uhrturm), jež je symbolem města, zde stojí od 13. století. Její dnešní podoba však pochází z roku 1560. Ciferník těchto hodin tvořila v minulosti jedna velká, z dálky viditelná ručička. Později se k ní přidala menší, minutová ručička, čímž hodiny získaly na zvláštnosti. Celý tento historický komplex je středem historického jádra města, které je od roku 1999 na seznamu UNESCO.

V Grazu vás možná překvapí, kolik lidí zde využívá jako dopravního prostředku kolo. Projdete-li se však pěšky zjistíte, že město je protkáno sítí cyklostezek a s kolem se zde dostanete bez problémů všude. Místní hromadná doprava stojí 30 Eur měsíčně, na kole se můžete podívat i do blízkého okolí, kde je rovněž plno cyklotras.

Graz je také univerzitním městem s šesti univerzitami.

V roce 2003 byl Graz zvolen hlavním městem evropské kultury.

Hřebčín s lipicánskými hřebci, proslulými vystoupeními ve Vídni, se nachází asi 40 km západně od Grazu v Piberu.

Innsbruck

Olympijské hlavní město Tyrolska leží na břehu řeky Inn a se svými 130 000 obyvateli je jedním z největších měst Rakouska.

Zimní středisko Innsbruck bylo dvakrát dějištěm olympijských her v letech 1964 a 1976, čímž Innsbruck získal prestiž a stal se spolu s osmi přilehlými lyžařskými areály v čele s **ledovcem Stubai** vyhledávaným střediskem alpských sportů.

Město bylo založeno před více než 800 lety, což naznačuje, že v historickém středu města bude co prohlížet. Začít můžeme přímo u Triumfální brány, od níž se dostaneme k Hofburgu, císařskému dvornímu hradu z 18. století. Poté můžeme navštívit náhrobek Maxmiliána I. ve františkánském kostele **Hofkirche** z 16. století. Je s podivem, že se tyto památky vůbec zachovaly, jelikož Innsbruck byl během 2. světové války těžce poničen. Zajímavý je rovněž nově zrenovovaný jezuitský kostel ze 17. století, v jehož věži se nachází čtvrtý největší zvon v Rakousku. Z centra města se pak můžete nechat pohodlně odvézt kyvadlovým minibusem k zámku Ambras, okolní dominantě se zajímavými sbírkami a parkem.

V okolí hlavního města Tyrolska Innsbrucku vzniklo několik menších lyžařských středisek, sdružených do tzv. **Innsbrucker Skigrossraum**. Patří sem dvě oproti sobě ležící menší střediska **Glunzeger** a **Nordpark - Seegrube**, další dva větší **areály Axamer Lizum** a **Mutters** a **Patcherkofel**.

Větší areály Axamer Lizum a Mutters jsou propojeny několika lanovkami v jeden velký areál a spolu s ostatními středisky nabízí **27 km mírných** a **38,5 km středně obtížných lyžařských sjezdovek** kolem města Innsbruck.

Pro **snowboardisty** je v tomto areálu významné středisko Nordpark v němž se nachází Skyline snowboard funpark s quarterpipe a různými překážkami.

Linz

Hlavní město Horního Rakouska a zároveň třetí největší město Rakouska má necelých 190 000 obyvatel.

Město má množství historické památek, muzeí, divadel. Např. na Hlavním náměstí 20 m vysoký barokní sloup sv. Trojice, vytvořený z bílého mramoru počátkem 18. století. Zemský dům, sídlo hejtmana, zemského sněmu a zemské vlády. Na jednom ze tří jeho nádvoří se nachází zajímavá Kašna planet z roku 1582. Uličkou kolem Mozartova domu, kde slavný skladatel při návštěvě města složil Lineckou symfonii, se dostaneme až k Lineckému zámku. Zámek má zajímavou historii. Sloužil mimo jiné jako lazaret, trestnice, věznice, restaurace a dnes je v něm Zámecké muzeum země Horní Rakousko.

Kousek od zámku na samotném okraji města a na břehu Dunaje stojí kostel sv. Martina, jeden z nejstarších kostelů v Rakousku. Dominantou Lince je Nový dóm. Tato obrovská svatyně pro 20 000 osob byla započata roku 1862 a zajímavostí je, že její věž musela být výškově omezena na 134 m, jelikož nesměla převyšovat vídeňský Svatoštěpánský dóm.

V Linci však nemusíte jen obdivovat historii. Na druhém břehu Dunaje se nachází pětioschodové Muzeum budoucnosti, kde se seznámíte s nejnovějšími digitálními technologiemi v praxi a virtuálními světy.

Pokud se vypravíte k poutnímu kostelu, bazilice Panny Marie Sedmibolestné na horu Poestlingberg, můžete jít buď zahradami pěšky nebo se svézt strmou, 2,9 km dlouhou Poestlingbergbahn, která zde jezdí už od roku 1898. Na kopci se také nachází Linecká ZOO a přímo v podzemí této hory uvítá zejména dětské návštěvníky Grottenbahn, jeskynní pohádková dráha, která provází malé návštěvníky osvětleným světem pohádek.

Radstadt

Historické městečko Radstadt leží 70 km jižně od Salzburgu, v Tauerském pohoří, přímo v srdci sportovní lyžařské oblasti Ski Amadé. Jedinečnou atmosféru Radstadtu vytváří místní pohostinnost a množství společenských akcí během celého roku. Pro lyžaře je to bezesporu jedinečný výchozí bod do celé oblasti zimních středisek v okolí Daschsteinu, pro pěší turisty je poloha Radstadtu zase výhodná ke zdolání mnoha výletních cílů, jako například hory **Rossbrand**, ze které je za dobré viditelnosti možné spatřit více než 150 alpských vrcholů.

V zimě je Radstadt rájem běžkařů, jelikož délka upravovaných tratí činí 180 km. Nejoblíbenější je 50 km dlouhá **Taurská běžecká trasa**.

Salzburg

Kulturní metropole světového formátu je se svými 150 tisíci obyvateli hlavním městem spolkové republiky Salzburgsko a zároveň čtvrtým největším městem Rakouska. Salzburgem protéká řeka Salzach a přímo nad ní, na hoře Festungsberg, 120 metrů nad městem, trůní zcela zachovalý největší středověký hrad v Evropě **Festung Hohensalzburg** z 11. století. Nachází se zde mimo jiné Hradní muzeum, palác Hohe Stock, kostel St.Georg a spousta věží, z nichž oceníte nádhernou vyhlídku na město. V místních gotických místnostech se konají ojedinělé koncerty při svíčkách.

Historické jádro Salzburgu je od roku 1996 na listině světového kulturního dědictví UNESCO. Při procházkách po romantických uličkách na Starém městě si můžeme povšimnout všech stavebních a uměleckých slohů. Nalezneme zde gotické strohé stavby, renesanční paláce, barokní kostely, ale i mnoho měšťanských domů z období monarchie. Nejznámější a zároveň nejnavštěvovanější památky jsou všechny ty, které souvisejí s životem skladatele **Wolfganga Amadea Mozarta**, který se zde roku 1756 narodil. Navštívit můžete jeho rodný dům nebo dům, ve kterém umělec později žil, či kostel, ve kterém byl pokřtěn.

Asi nejkrásnějším náměstím v Salzburgu je **Domplatz** s katedrálou ze 17. století neboli dómem, do něhož se vejde až 10 tisíc návštěvníků a kde nejen v minulosti, ale v dnešních dnech, zazněla leckterá Mozartova díla. V kostele sv. Šebestiána zase naleznete hrob Mozartovy rodiny, ale nějaký pompézní hrob samotného mistra byste zde hledali marně. Sám skladatel zemřel totiž ve Vídni a pochován byl ve společném hrobě. Na Mozartově náměstí pak můžete třikrát denně slyšet skladatelova díla, linoucí se z místní zvonkohry.

Na pravém břehu řeky Salzach se rozkládá Nové město, jehož dominantou je **zámek Mirabell**. Zámek se v historii mnohokrát přestavoval, vyhořel a tak se z původních prostor zachoval pouze Mramorový sál a impozantní mramorové schody. Dnes je zámek krásně upraven a spolu se zahradou plnou soch, plastik a květinových mozaik doplňuje historické skvosty Salzburgu.

V Salzburgu po celý rok koná spousta významných kulturních událostí, mj. se zde každoročně koná **Salcburský festival**, což je vrcholný a mezinárodně uznávaný festival nejen evropské, ale i světové kultury. Bývá na něm představeno okolo 170 oper, inscenací či koncertů, které zhlédne na 200 tisíc diváků. U zrodu tohoto festivalu stáli umělci zvučných jmen – Richard Strauss, Max Reinhardt a Hugo von Hofmannsthal.

Rakousko nabízí i spoustu dalších horských městeček a lázní s jedinečnou atmosférou. Ve všech najdete dobrou dopravu, dostupnost služeb, a pokud jde o turisticky méně oblíbený region, tak většinou i příznivé ceny.

Bad Ischl

Bad Kleinkirchheim

Baden

Bregenz

Gmunden

Hallstatt

Klagenfurt

Krems
Kufstein
Mauthausen
St. Pölten
Villach
Wels

Bývalé letní sídlo císaře Františka Josefa I. **Bad Ischl**, který v tomto kouzelném městečku po celých 60 let své vlády trávil (s výjimkou válečných let) letní měsíce. Úzkými uličkami s nádherně upravenými domy s květinovou výzdobou, s malými obchůdky, kavárničkami a cukrárnami se dostaneme až k Císařské vile, jež je přístupná veřejnosti a v níž se po dlouhá léta scházela politická i kulturní elita. Zajímavostí je rovněž vila skladatele Franze Lehára, který ve městě působil.

Ve městě **Bad Kleinkirchheim** v Korutanech se nacházejí vyhledávané lázeňské komplexy. V architektonicky zajímavých areálech **Římských lázní** (Roemerbad) a **Lázní Svaté Kateřiny** (St. Kathrein) si můžete vybrat z různých léčebných programů slibujících veškerý lázeňský servis. Zdejší lázně slibují bezvadnou relaxaci ve vnitřních i venkovních bazénech, napouštěných vodou z místního pramene obsahující **radon** o příjemné **teplotě 32° – 34°C**. Ten působí především proti zánětům pohybové soustavy a různým poraněním. Objednat si zde lze různé léčebné kúry, ale i čistě jen relaxační masáže, zkrášlující programy pro ženy, nebo můžete jen tak si zajít do sauny.

Původně věhlasné lázeňské městečko je dnes jedno z největších lyžařských středisek. Leží v pohoří Nockberge a svojí možností spojení zimního sportování s odpočinkem v lázních se stává synonymem pro báječnou relaxaci. Na druhou stranu je díky této možnosti nutno počítat v celém středisku s vyššími cenami. Samotné středisko leží ve výšce 1100 m n.m. a stejně tak jako ostatní korutanská střediska díky vodním zdrojům v podobě nesčetných okolních jezer, je výborně zasněžováno, takže i bez přírodního sněhu tady můžete lyžovat až do dubna.

Sjezdovky v Bad Kleinkirchheimu jsou poměrně dosti příkré, až 70% a převážná většina jich je červených. Vyhlášená je **FIS sjezdovka Franze Klammera**, olympijského vítěze a místního rodáka, kterého zde při větším štěstí můžete potkat. Celková délka upravených tratí je 103 km a vyveze nás na ně přes 26 moderních lanovek a vleků. Převážná kapacita střediska činí 30 000 osob za hodinu, což zaručuje přiměřený komfort bez prostojů u lanovek.

Snowboardisté nejsou v Bad Kleinkirchheimu příliš preferováni, ale přece jen pro ně bylo vystavěno několik zajímavých překážek u spodní stanice lanové dráhy Kaiserburg.

Zato běžkaři budou v tomto středisku spokojeni. Pro ty zdatnější je připravena 5 km dlouhá trať na vrcholu Nockalm, kde můžete ve výšce 1870 m n.m. vyzkoušet svoji kondici ve vysokohorském prostředí. Velmi oblíbená je 8 km dlouhá trať Roemerloipe v údolí Bad Kleinkirchheimu, na které se můžete projíždět díky zasněžování už od listopadu. Jak už je v Rakousku zvykem téměř všechny běžecké trasy jsou vzájemně propojeny a v tomto středisku tvoří celkovou délku 42 km.

Po lyžování může být pro vás příjemným osvěžením vycházka na sněžnicích do Národního parku Nockberge, či sáňkování na dvou speciálních dráhách nebo návštěva místní restaurace Einkehr, kde je možnost zahrát si **curling**.

Asi 25 km od Vídně se ve spolkové zemi Dolní Rakousko nacházejí významné rakouské sirné lázně **Baden**, které jsou proslaveny nejen svými horkými léčebnými prameny, ale také pobýtem Ludwiga van Beethovena, který zde žil a jemuž je zasvěceno místní muzeum.

Malé městečko, ale plné pamětihodností a atrakcí. Je zde krásné divadlo, velký počet muzeí, největší kasino v Evropě, lázeňský park, dostihové závodiště, termální koupaliště a **termální Římské lázně**. Střed města tvoří náměstí Hauptplatz barokním **sloupem Nejsvětější trojice**. Za zmínku také stojí dům, v němž pobýval císař František I. během letních měsíců.

V **parku Doblhoff** zase rozkvétá v místním rozáriu přes 600 druhů růží. Najdeme zde také atraktivní **Museum panenek** a hraček nebo **Muzeum Františka Josefa** se sbírkami tradičních řemesel a lidového umění.

Bregenz je se svými 27 100 tisíci obyvateli hlavním městem rakouské spolkové republiky Vorarlbersko. Leží na břehu Bodamského jezera a každoročně se zde na přelomu července a srpna koná světově proslulý Bregenz festival. Procházka po staré části města má nezaměnitelný půvab. Hlavním znakem města barokní věž sv. Martina z roku 1599. Zaujme i skvělá současná architektura v podobě skleněného **Domu umění**. Z vrcholu Pfaender nad městečkem, se z výšky 1064 m n.m. naskytne úchvatný pohled na jezero a přilehlé okolí.

Historické městečko **Gmunden** má krásné středověké centrum je vstupní bránou do oblasti Solné komory. V dávné době sloužilo jako překladiště soli z dolů v Hallstattu a u řeky, která vytéká z jezera Traunsee stojí dodnes budova postavená ještě Habsburky, jež sloužila jako celní úřad a kde se vybíralo clo za vyváženou sůl. O dřívějším bohatství města svědčí radnice podobná záměčku ze 16. století s nádhernou zvonkohrou. Zajímavý je i gotický farní kostel, jež byl zbarokizován, s vyřezaným hlavním oltářem.

Malebné městečko **Hallstatt** nacházející se v Horním Rakousku s 1500 obyvateli je centrem oblasti Solné komory. Leží na břehu stejnojmenného jezera na úpatí Dachsteinu a donedávna byl přístupný pouze lodí z jezera nebo úzkou horskou stezkou. Celé město tvoří v podstatě pouze jedna hlavní ulice a tržiště, jelikož domy jsou stísněny uprostřed hor. Některé z nich jsou částečně postaveny nad vodou, na kůlech zapuštěných v jezeře.

Historie tohoto městečka sahá do 5. století před n.l. V roce 1846 objevil J. G. Ramsauer u solných dolů pohřebiště a jiné vykopávky, jež svědčily o čilém obchodě v tomto místě a podle nichž se kultura v době, do které se nalezené předměty datují, nazývá **Halštatská kultura**. Celkem bylo v okolí Hallstattu nalezeno kolem 3000 hrobů s 20 tisíci nalezenými předměty jako vázy, mísy, náušnice, náhrdelníky apod. Ve starém kostele ve městě je pak proslavená kostnice, v níž je v několika vrstvách nahromaděných přes 600 lebek.

V blízkosti města se nachází nejstarší solný důl na světě a nejvýznamnější jeskynní systémy celé oblasti, jež patří k největším ledovým systémům na světě. Solné doly jsou nyní zrekonstruované a přístupné veřejnosti. Dojít k nim můžete tematickou cestou vedoucí přímo z města, jež nese název **Salzbergweg**. Cesta, která dříve sloužila pro snášení obrovských kusů soli trvá asi hodinu. Prohlídka probíhá jízdou v malém dřevěném vláčku a je lákavou turistickou atrakcí.

Stotisícové hlavní město Korutan **Klagenfurt** leží u jezera Woerthersee a vlastní tak největší jezerní koupaliště v Evropě. K jezeru se můžete vypravit po úzkém vodním kanálu přímo z centra města ekologickou výletní lodí, která v letní sezoně vyplouvá směrem k jezeru každé

dvě hodiny (viz článek o jezeře). Svým jižním klimatem, zelení a uzounkými uličkami láká Klagenfurt k procházkám po Starém městě. Z památek lze vyzdvihnout nádhernou starou radnici, jež stojí na rohu Starého náměstí, lemovaného ukázkovými měšťanskými domy. Směrem na západ od Starého náměstí narazíte při procházce na Landhaus, krásnou renesanční stavbu, sídlo zemského parlamentu s arkádovým nádvořím, kterých je v centru města přístupných přes padesát. Na Novém náměstí je pak Dračí kašna, kterou zdobí socha bájného draka, jež je symbolem města. Podle legendy však s drakem bojoval prostý rolník, nikoliv Herkules, kterého můžeme v tomto sochařském díle spatřit. Na náměstí lze také spatřit bronzovou sochu Marie Terezie. Klagenfurt nabízí bezpočet kaváren, butiků, ale i arkádových dvorů, kostelů a paláců. Chcete-li si město prohlédnout pěkně z ptáčích perspektivy, pak rozhodně navštivte vyhlídku v 91 m vysoké věži barokního farního **kostela sv. Jiljí**.

Velkou turistickou atrakcí se stal na okraji města **areál Minimundus** – miniaturní svět nejznámějších staveb světa v měřítku 1:25. Prohlídkou více než 170 modelů pak můžete uskutečnit jakousi cestu kolem světa. Jsou zde totiž zastoupeny nejen stavby z Evropy, ale i z Ameriky, Asie a Afriky. Komplex tohoto mini světa zahrnuje i planetárium

V Klagenfurtu si přijdou na své i sportovci a sportovní fanoušci. Koná se zde pravidelně grandslamový turnaj v plážovém volejbalu, či prestižní závod Ironmann. Podél jezera Woerthersee vede krásná trasa pro půlmaraton a také 120 km cyklistických stezek.

Krems (česky Kremže) se nachází v Dolním Rakousku. Je to kouzelné městečko ležící na Dunaji, které si zachovává historický ráz, za což bylo také oceněno zapsáním do listiny světového kulturního dědictví UNESCO. Je těsně spjato s pěstováním vinné révy a s vinařstvím, což mu propůjčuje nezaměnitelný ráz. V malebných uličkách s hrbolatým kamenným dlážděním najdete jeden vinný šenk vedle druhého. Historické centrum města je lemované kouzelnými obchody a obchůdky. V nádherné budově bývalého dominikánského kláštera je umístěno **Muzeum vinařství**. Po celý rok se rovněž koná řada zajímavých výstav v **Muzeu karikatur**. Město se také pyšní otevřením nové moderní **Dunajské univerzity**, která pojme 4500 posluchačů.

Historickému městu **Kufstein**, ležícímu na pravém břehu řeky Inn, se díky mnoha památkám říká "Perla Tyrolska". Centrem města je Dolní náměstí, na němž stojí radnice a které sahá až k mostu přes řeku Inn. Kromě Mariánské kašny staré 140 let a krásně opravených měšťanských domů nalezneme na náměstí plno kaváren a restaurací a je tudíž takovým kulturním centrem městečka, neboť se na něm pravidelně během celé letní sezony konají koncerty a hudební a kulturní akce. Zajímavý je rovněž městský farní **kostel sv. Víta** z 15. století s krásným barokním oltářem z r. 1865. Nad městem se rozprostírá pevnost Festung Kufstein, kde se nyní nacházejí vlastivědné expozice. První zmínka o městě se datuje v roce 1205.

Mauthausen v Horním Rakousku je městečkem, jež se do paměti celé Evropy vrylo jako koncentrační tábor, první mimo vlastní území Německa. Patřil k nejhorším nacistickým likvidačním táborem, kde bylo zplynováno 4500 židů a dalších 110 000 vězňů zde zemřelo v nelidských podmínkách. Tábor byl osvobozen 5. května 1945 americkou armádou. Jeho velitel Franz Ziereis byl na útěku postřelen a na následky porážky zemřel.

Ani ne padesátitisícové městečko St.Pölten je od roku 1986 hlavním městem největší spolkové země Dolní Rakousko. K tomuto městu se váže velmi dlouhá historie, jelikož jeho počátky spadají až do 4. století před Kristem. V té době se zde usadili první obyvatelé. Není divu, že při procházce městem narazíme na řadu významných historických budov. Ve středu města se nachází Rathausplatz, náměstí, jehož jižní stranu tvoří pět set let stará budova radnice s osmibokou věží, symbol města. Celé náměstí lemují krásně upravené barokní měšťanské domy. Na náměstí se nachází i Městské divadlo, před jehož vchodem si můžeme všimnout otisků nohou a rukou, patřících slavnému tanečníku Vladimíru Malakovovi. Severní stranu náměstí potom tvoří františkánský klášter a kostel. Střed náměstí zdobí Sloup Nejsvětější Trojice.

Vedle na Riemerplatzu stojí historické paláce s nádernými fasádami a dvory. Zvláštní budovou tohoto města je **Ústav anglických slečen**, který patří k nejkrásnějším barokním památkám v celé zemi. Byl založen v roce 1706 a o šedesát let později v něm přebýval papež Pius VI. Nepřehlédnutelný je ve městě také dóm se 77 metrů vysokou věží. Každý čtvrtek a sobotu se zde již od roku 1876 konají trhy.

Městečko je opravdu plné historických budov, ale obdiv zaslouží i moderní vládní čtvrť s moderní, zajímavou architekturou v ekologickém duchu.

Wels v Horním Rakousku je městečko s dlouhou historií. Území bylo osídleno už v pravěku a již roku 776 zde stál hrad (Uueles). Městská práva získala osada v roce 1222, kdy také vzniklo městské jádro spolu s hradbami, které se dochovali částečně dodnes.

Středem města se táhne dlouhé zachované náměstí, jehož konec uzavírá věž z roku 1376. Podél náměstí stojí řada nádherně upravených budov jako například lékárna U jednorozce nabo radnice z roku 1739. Za shlédnutí rovněž stojí honosný dům vyzdobený krásnou fasádou s obrazy a erby ze 17. Stol. Haus der Salome, jež patřil přítelkyni arcibiskupa Dietricha. Bývalý minoritní kostel z roku 1300 patří k nejstarším v Rakousku. Rovněž císařský hrad má bohatou historii, zemřel zde totiž roku 1519 císař Maxmilián I. a jeho umrlčí pokoj je součástí Městského a hradního muzea, jež se v prostorách hradu, nyní zámku, nachází.

Informační centrum vám přidá k mapce i doprovodný text v češtině.

Lyžování a zimní dovolená

Svahy hor už dávno nebrázdí jen lyžaři a pár snowboardistů. Dnes už se přírodních podmínek využívá k mnohem více sportům. V Rakousku si můžete užít následující zimní sporty:

Běžky

Bruslení

Freeride

Ledolezení

Lyžování

Sáně

Sáňkování

Skialpinismus

Sněžnice

Snowboarding

Snowkiting

Snowtubing
Surfování
Další adrenalinové sporty

Viz další článek – Zimní sporty a zimní dovolená v Rakousku

Jazyk a slovníček pojmů

V Rakousku se mluví německy. Od spisovné formy se odlišuje bavorština (Bairisch), resp. řada dialektů (dolnoalemanský, středněbavorský, dolnobavorský, vorarlberský a vídeňský). Anglicky se většinou bez problémů domluvíte v hotelu, v informačních kancelářích v turistických oblastech i v obchodech ve větších městech. V menších penzionech, horských městečkách, či místních hospůdkách na angličtinu moc nespolehejte. Dokonce ani ve frekventovaných restauracích horských středisek většinou nenajdete vícejazyčné jídelní lístky. Je lepší umět alespoň pár základních frází a slov.

Základní slovíčka

ano	ja
ne	nein
děkuji	danke
prosím	bitte
promiňte	Entschuldigung
nerozumím	ich verstehe nicht.
kde	wo
kdy	wann
jak	wie
proč	warum

Praktické

Dobrý den	Guten Tag
Dobrou noc	Gute Nacht
Na shledanou	Auf Wiedersehen
Ahoj	Hallo
Čech	Tscheche
pan	Herr
paní	Frau
Manžel/manželka	Ehemann/Ehefrau
Dítě	Kind
Počasí	Wetter
Doktor	Artz
Nebezpečí	Gefahr

Nemocnice	Krankenhaus
Policie	Polizei

Nákupy, restaurace

Kolik to stojí? Wieviel kostet es?

směnárna	Wechselstube
obchod	Geschäft
nápoj	Getränk
chléb	Brot
voda	Wasser
maso	Fleisch
ryba	Fisch
cigareta	Tschig (Zigarette)
alkohol	Alkohol
restaurace	Restaurant
jídelníček	Menu

Cestování

autobus	Bus
letadlo	Flug
vlak	Zug
loď	Schiff
město	Stadt
most	Brücke
hrad	Burg
řeka	Fluss
pošta	Post
ulice	Strasse
ubytování	Unterkunft
pokoj	Zimmer
toaleta	Toilette
vlevo	links
vpravo	rechts
rovně	gerade

Měření času

Pondělí	Montag
Úterý	Dienstag

Středa	Mittwoch
Čtvrtek	Donnerstag
Pátek	Freitag
Sobota	Samstag
Neděle	Sonntag
Kolik je hodin	Wie spät ist es?
Včera	Gestern
Zítřka	Morgen
Rok	Jahr
Den	Tag

Počty

jedna	eins
dvě	zwei
tři	drei
čtyři	vier
pět	fünf
šest	sechs
sedm	sieben
osm	acht
devět	nein
deset	zehn
sto	hundert
tisíc	tausend

Zábava, kultura, sport

Do Rakouska můžete vyrazit kdykoliv, stále se něco děje. K významným událostem patří mj. v lednu Mozartův týden v Salzburgu, v únoru masopustní průvody po celé zemi a velikonoční festival v Salzburgu, v březnu až květnu Bregenzské jaro, na přelomu května a června Narcisové slavnosti v Ausserlandu, divadelní Vídeňský festival, Svatodušní koncerty v Salzburgu a lidová veselice „Svět na vsi“ v Bad Kleinkirchheim, během celého léta Dolnorakouské divadelní léto, Kulturní dny v Neubergu, Zámecké hry v Kobersdorfu, „Hry na nádvoří“ ve Friesachu, Bregenzský festival, Salzburský festival a další, v srpnu Festival staré hudby v Innsbrucku, Mezinárodní jazzový festival Saalfelden, Mezinárodní festival komorní hudby Austria (Horn, klášter Altenburg a zámek Breiteneich) a Chopinův festival, v září Mezinárodní folkový festival v Mistelbachu a Mezinárodní Haydnovy dny v Eisenstadtu, v říjnu v několika městech Mezinárodní dny chrámové hudby, v říjnu Salzburské kulturní dny.

V prosinci se konají adventní koncerty a trhy s vánočním zbožím, doprovázené vůní punče. Konají se prakticky v každém větším místě, zejména ve Vídni a zemských hlavních městech, vyhlášený je například Zámecký advent na jezeře Traunsee (kromě vlastních trhů výstava stovek betlémů, ukázky práce sklářů, řezbářů, pekařů, kovářů, košíkářů a dalších řemeslníků).

Konzulát:

Velvyslanectví ČR

adresa: Penzingerstr. 11 - 13

A-1140 Wien

tel.: 0043 1 899 58-0

fax: 0043 1 894 12 00

e-mail: vienna@embassy.mzv.cz nebo commerce_vienna@mzv.cz

1140

tel.:00431/89958-0

Zvyklosti a obyčeje

Rakušané jsou sebevědomí, věcní a zpravidla příjemní a otevření. Zvyk používání a respektování titulů je tradiční, ale mladší generace už na nich tolik netrvá. K zákonům a právním normám, úřadům, institucím a ochráncům pořádku mají vyšší respekt než je u nás. V naprosté většině jsou katolíci a na prvních příčkách žebříčku hodnot jsou domov, rodina a práce. Jsou dobří hostitelé a umějí vytvořit příjemné prostředí, nicméně neohlášené návštěvy jsou nevhodné. Dochvilnost je samozřejmá.

Milují kulturu: kulturní vzdělání, rozhled a zájmy patří ke společenským povinnostem a návštěvy divadel, muzeí, výstav a vernisáží jsou samozřejmostí. Jsou pyšní na historii své země, přičemž citlivou otázkou je role Rakouska během 2. světové války. Jsou zvyklí žít a jednat s cizinci. Většina z nich se domnívá, že každý Čech rozumí německy, ale naštěstí zejména vysokoškoláci hovoří minimálně i anglicky. Rakušané žijící v pohraničních oblastech s Českou republikou rozumí běžně česky.

www.touria.cz

dovolena@touria.cz

Tel. : +420 775 349 869